UDFØRSEL AF
VÅBEN OG INDUSTRIPRODUKTER
MED DOBBELT ANVENDELSE
FRA DANMARK

2002

Indledning

Juli 2003

Regeringen fremlægger hermed en rapport om udførsel af våben og industriprodukter med dobbelt anvendelse fra Danmark for 2002.

Regeringens ønske om at publicere informationer om våbeneksport skal ses i lyset af en stigende offentlig interesse herfor ikke mindst i forbindelse med anvendelsen af EU's adfærdskodeks om våbeneksport, som blev vedtaget i 1998.

For at give et helhedsbillede af de bestræbelser der udfoldes for at hindre, at produkter og teknologi til fremstilling af konventionelle våben eller masseødelæggelsesvåben ikke udføres i strid med dansk våbeneksportpolitik eller internationale aftaler, gøres der også rede for reglerne for fremstilling af krigsmateriel i Danmark og for eksport af industrielle produkter med dobbelt anvendelse, dvs. produkter med hovedsageligt civile anvendelser, men som også kan bruges militært.

Danmark fører en særdeles tilbageholdende politik med hensyn til våbeneksport. Der gives som hovedregel ikke eksporttilladelse til lande, der er inddraget i krigsbegivenheder, eller til områder, hvor forholdene er så urolige eller ustabile, at de må befrygtes at udvikle sig til væbnede konflikter. Eksportansøgninger vurderes desuden i forhold til kriterierne i EU's adfærdskodeks. Der udstedes ikke eksporttilladelse til lande, som er omfattet af en våbenembargo vedtaget i FN, OSCE eller EU.

På nationalt plan kræver administration af eksportkontrol et tæt samarbejde mellem flere myndigheder. Denne rapport er derfor blevet til i et samarbejde mellem Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Erhvervs- og Boligstyrelsen samt Forsvarsministeriet.

Indholdsfortegnelse

1. Sammendrag og aktuelle spørgsmål 5

2. Våben og Krigsmateriel 11

3. Industriprodukter med dobbelt anvendelse (dual-use) 28

4. Internationalt samarbejde om eksportkontrol 37

Bilagsfortegnelse 41

Bilag 1: Bekendtgørelse af lov om våben og eksplosivstoffer 43

Bilag 2: Lov om krigsmateriel m.v. 53

Bilag 3: Adfærdskodeks for våbeneksport i EU 59

Bilag 4: Kategorier af militært udstyr på EU's fælles liste 65

Bilag 5: Aktuelle våbenembargoer 67

Bilag 6: Rådets forordning (EF) nr. 1334/2000 af 22. juni 2000 71

Bilag 7: Medlemskab af de internationale eksportkontrolregimer 79

Bilag 8: Links til hjemmesider om eksportkontrol 81

1. Sammendrag og aktuelle spørgsmål

Eksportkontrol

Eksportkontrol er kontrol med udførsel af våben og produkter med dobbelt anvendelse (dual-use[1]), dvs. civile produkter, der også kan anvendes militært. Udførsel af disse produkter er i de fleste lande undergivet en række forbud og begrænsninger.

Eksportkontrol kan omfatte et eller flere af følgende elementer:

- forbud mod udførsel
- kontrol med udførsel
- rapportering om udførsler
- rapportering om afslag på udførsel
- respekt for andre landes afslag

Den endelige beslutning om at give tilladelse til eller nægte en konkret udførsel tages nationalt af det pågældende lands myndigheder i overensstemmelse med gældende ret og administrative procedurer i det enkelte land.

Denne rapport redegør nærmere for de danske regler og procedurer og indeholder desuden en række statistiske oplysninger om udførslen fra Danmark i 2002 af våben og produkter med dobbelt anvendelse. Hovedvægten er lagt på våbeneksport, men produkter med dobbelt anvendelse er medtaget for at give et helhedsbillede af de bestræbelser, der udfoldes for at hindre, at produkter og teknologi til fremstilling af konventionelle våben og masseødelæggelsesvåben ikke udføres i strid med internationale aftaler eller med dansk sikkerhedspolitik.

Forbud mod overførsel af masseødelæggelsesvåben og teknologi hertil

Følgende traktater indeholder et totalt forbud mod besiddelse eller eksport af bestemte typer våben og teknologi. Traktaten om ikke-spredning af atomvåben (NPT) forpligter de deltagende ikke-atomvåbenstater til ikke at modtage eller producere atomvåben. Konventionen om Forbud mod Biologiske Våben forbyder de deltagende stater at besidde eller udføre biologiske våben, produktionsudstyr og fremføringsmidler hertil. Tilsvarende forbyder Konventionen om Forbud mod Kemiske Våben besiddelse og udførsel af kemiske våben samt udførsel af bestemte kemikalier til lande, som ikke har ratificeret konventionen.

Kontrol med udførsel af konventionelle våben

I Danmark kræver såvel fremstilling som udførsel af våben justitsministerens tilladelse. For udførsel gælder i medfør af våbenloven et principielt forbud. Udførsel kan dog ske med justitsministerens tilladelse i hvert enkelt tilfælde efter konkret vurdering af en ansøgning herom. Udførsel uden tilladelse kan straffes med bøde eller fængsel op til 2 år og ved overtrædelse af en FN-embargo op til 4 år.

[1] I denne rapport anvendes udtrykkene ”dobbelt anvendelse” og ”dual-use” synonymt. I daglig tale anvendes som regel dual-use.

Ansøgning om tilladelse til udførsel af våben indgives til Justitsministeriet. Forsvarsministeriet rådgiver Justitsministeriet, hvis der er tvivl om, hvorvidt et bestemt produkt er omfattet af våbenloven. Justitsministeriet hører i de fleste tilfælde Udenrigsministeriet, som vurderer ansøgningerne i lyset af dansk våbeneksportpolitik og kriterierne i EU's adfærdskodeks for våbeneksport. Hovedprincippet har i en årrække været, at der nægtes udførselstilladelse til lande, der er inddraget i krigsbegivenheder, eller til områder, hvor forholdene er så urolige eller ustabile, at de må befrygtes at udvikle sig til væbnede konflikter. Udførsel nægtes altid til lande omfattet af en våbenembargo vedtaget i FN, EU eller OSCE.

Der blev i 2002 givet 285 tilladelser til udførsel af våben fra Danmark, heraf 164 tilladelser til udførsel af forsvarsmateriel. Der blev samtidig givet 3 afslag på udførsel til slutbrugere i Georgien, Indien og Zimbabwe.

En række internationale aftaler og forpligtelser er af betydning for danske myndigheders stillingtagen til våbeneksport.

Der er i FN, EU og OSCE vedtaget en række våbenembargoer mod bestemte lande. Efterlevelse af disse embargoer sikres gennem Justitsministeriets administration af våbenloven.

Danmarks deltagelse i Wassenaar Arrangementet og Missilteknologiregimet (MTCR) indebærer en politisk forpligtelse til at kontrollere udførsel af våben opført på de to regimers kontrollister. EU's adfærdskodeks for våbeneksport indeholder ligeledes en politisk forpligtelse til at kontrollere udførsel af våben opført på EU's våbenliste, som i det væsentlige er identisk med Wassenaar Arrangementets liste. De pågældende våben vil dog under alle omstændigheder være undergivet eksportkontrol i Danmark i medfør af våbenloven.

EU's adfærdskodeks går længere end andre internationale aftaler ved at opstille en række kriterier, der skal tages i betragtning ved vurdering af ansøgninger om udførselstilladelse for våben. På denne måde sætter EU-landene en høj fælles standard på området. Det er samtidig fastslået, at det enkelte medlemsland kan følge en mere restriktiv praksis.

Åbenhed om våbenoverførsler er væsentlig både for debatten om ansvarlighed i forbindelse med våbeneksport og for landenes muligheder for at vurdere konkrete ansøgninger om udførsel af våben til bestemte lande og områder. Samtidig er der et vist hensyn at tage til virksomhedernes forretningsmæssige behov for fortrolighed. Oplysninger om våbenoverførsler er offentligt tilgængelige i en lang række landes nationale rapporter, i EU's årlige rapport om anvendelsen af adfærdskodeksen og i FN's Våbenregister, som dog kun dækker syv kategorier af større våben.

Herudover udveksles der på regeringsplan en række fortrolige oplysninger. I Wassenaar Arrangementet udveksles oplysninger om våbenoverførsler til ikke-medlemslande af våben inden for samme kategorier, som dækkes af FN's våbenregister. En række lande, herunder Danmark, bidrager frivilligt med oplysninger om overførsler af våben af andre typer. Mellem EU-landene udveksles årligt nationale rapporter om våbeneksport, som ligger til grund for den fælles EU-rapport.

Et yderligere skridt i retning af åbenhed på regeringsplan er udveksling af oplysninger om afslag på ansøgninger om udførsel af våben. Sådanne notifikationer af afslag kan i større eller mindre grad forpligte andre lande til at respektere afgørelsen. Også her går EU's adfærdskodeks et skridt videre med sine bestemmelser om notifikation af afslag med den virkning, at et andet EU-land ikke kan give tilladelse til en tilsvarende udførsel uden forudgående konsultation med det land, som oprindeligt gav afslag, og forklaring af sine bevæggrunde, hvis udførselstilladelse alligevel gives. Den endelige beslutning forbliver således national.

Kontrol med udførsel af produkter med dobbelt anvendelse

Det er ikke kun eksport af våben, som kan true den internationale fred og stabilitet, såfremt de falder i de forkerte hænder. Det gælder også produkter med dobbelt anvendelse. Da sådanne produkter primært anvendes civilt, er de ikke underlagt et principielt udførselsforbud, men de må kun eksporteres med forudgående tilladelse. Udførsel uden tilladelse kan straffes med bøde eller fængsel op til 2 år. Efter straffelovens § 114 e, som trådte i kraft i sommeren 2002 som led i "terrorpakken", kan straffen under skærpede omstændigheder stige til fængsel i 6 år.

Kravet om udførselstilladelse gælder produkter opført på de internationale kontrollister. For Danmarks vedkommende sker kontrollen på grundlag af en EU-forordning, som indeholder en produktliste, der revideres jævnligt. Der kan i visse tilfælde også kræves udførselstilladelse for produkter, som ikke er opført på listen.

Ansøgning om tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse indgives til Erhvervs- og Boligstyrelsen. Styrelsen samler information fra de forskellige eksportkontrolregimer og samarbejder med andre danske myndigheder om at tilvejebringe det bedst mulige grundlag for sin afgørelse. Der gives kun ganske få afslag, men eksportønsker kommer i nogle tilfælde ikke til formel afgørelse, fordi en forudgående kontakt har gjort det klart for virksomheden, at sandsynligheden for et afslag er stor.

En række internationale aftaler og forpligtelser er af betydning for danske myndigheders stillingtagen til eksport af produkter med dobbelt anvendelse.

Kemivåbenkonventionen indeholder lister over kemikalier, der kan anvendes som udgangspunkt for fremstilling af kemiske våben, men som i øvrigt har almindelige og lovlige civile anvendelser. De deltagende stater er forpligtet til at deklarere virksomheder, der anvender disse kemikalier. Sådanne virksomheder kan blive genstand for inspektion fra Organisationen for Forbud mod Kemiske Våben (OPCW) i Haag. De deltagende staters ansvar for, at overførsler af kemikalier ikke krænker konventionen, er imidlertid ikke begrænset til de kemikalier, som er undergivet deklarationspligt, men omfatter i princippet ethvert produkt, der kan anvendes som kemisk våben.

Biologivåbenkonventionen er ganske kort og indeholder ingen produktliste. Også her gælder imidlertid, at de deltagende stater er ansvarlige for, at overførsler ikke krænker konventionens forbud mod at hjælpe andre med at udvikle eller anskaffe biologiske våben samt produktionsudstyr og fremføringsmidler hertil.

De internationale eksportkontrolregimer NSG (Nuclear Supplier's Group), Wassenaar Arrangementet, Missilteknologiregimet (MTCR) og Australien Gruppen vedligeholder hver en liste

over produkter, som de deltagende stater er politisk forpligtet til at kontrollere eksporten af. Kontrollen udøves på grundlag af staternes egne retsregler og administrative procedurer, og den endelige afgørelse er derfor national. I Danmark foregår kontrollen som nævnt på grundlag af EU-forskrifter, som løbende tilpasses for at kunne håndhæve listerevisioner og andre beslutninger i eksportkontrolregimerne, som alle nuværende EU-lande er medlemmer af.

Internationalt samarbejde om eksportkontrol

I dette afsnit gives en kort oversigt over eksportkontrolforpligtelserne inden for hvert enkelt regime.

Traktaten om ikke-spredning af atomvåben (NPT) bestemmer, at spalteligt materiale og udrustning og materiel til fremstilling af spalteligt materiale kun må overføres til andre lande under kontrol af Det Internationale Atomenergi Agentur i Wien (IAEA).

Zangger-komiteen er et forum for afklaring af fortolkningsspørgsmål om, hvilke produkter der er omfattet af ovennævnte bestemmelse i NPT. Komiteen vedligeholder en fælles liste over sådanne produkter.

Nuclear Supplier's Group (NSG) har til formål at sikre, at eksport af nukleare materialer, udstyr og teknologi ikke medvirker til spredning af kernevåben. For så vidt angår nukleare produkter med dobbelt anvendelse udveksles oplysninger om eksport og andre spørgsmål af fælles interesse.

Konventionen om forbud mod biologiske våben (BTWC) indeholder et forbud mod at udvikle, producere, oplagre, erhverve eller beholde biologiske våben samt produktionsudstyr og fremføringsmidler hertil. Det er endvidere forbudt at tilskynde andre til eller hjælpe dem med at erhverve sådanne våben, produktionsudstyr og fremføringsmidler. De deltagende stater er forpligtet til at sikre, at disse bestemmelser ikke krænkes, og at bestræbelser på at lette udveksling af udstyr, materiel og videnskabelig og teknisk information tjener fredelige formål.

Konventionen om forbud mod kemiske våben (CWC) forbyder kemiske våben. Det er endvidere forbudt at overføre kemiske våben til nogen eller bistå eller tilskynde andre til aktiviteter, som er forbudt ifølge konventionen. De deltagende stater er forpligtet til at sikre, at disse bestemmelser ikke krænkes, og at bestræbelser på at lette udveksling af kemikalier, udstyr og videnskabelig og teknisk information tjener formål, som ikke er forbudt ifølge konventionen.

Australien Gruppen har til formål at hindre spredning af kemiske og biologiske våben gennem eksportkontrol med komponenter og produktionsudstyr hertil. Missilteknologiregimet (MTCR) har til formål at hindre udbredelse af teknologi og missiler til fremføring af masseødelæggelsesvåben. I begge regimer har man udarbejdet en fælles liste over produkter, som skal undergives eksportkontrol, og udveksler information om eksport og andre spørgsmål af fælles interesse.

EU's adfærdskodeks for våbeneksport indeholder kriterier for vurdering af ansøgninger om udførselstilladelse for våben fra EU-landene. En lang række ikke-medlemslande har tilsluttet sig kodeksens principper og kriterier. EU-landene har vedtaget en fælles liste over produkter, som er omfattet af kodeksen. De udveksler oplysninger om afslag på ansøgninger og konsulterer

hinanden, såfremt et medlemsland overvejer at give tilladelse til en eksport, et andet medlemsland har nægtet.

Wassenaar Arrangementet har til formål at bidrage til regional og international sikkerhed gennem større åbenhed og ansvarlighed i forbindelse med eksport af våben samt produkter og teknologier med dobbelt anvendelse. Medlemmerne har udarbejdet fælles lister over produkter, som skal undergives eksportkontrol. De udveksler information om eksport og andre spørgsmål af fælles interesse.

Organisationen for sikkerhed og samarbejde i Europa (OSCE) har vedtaget et dokument vedr. håndvåben og lette våben, som indeholder anbefalinger om eksportkontrol og udveksling af oplysninger om overførsler af sådanne våben mellem medlemslandene.

FN's handlingsprogram vedr. forebyggelse og bekæmpelse af illegal handel med håndvåben og lette våben pålægger medlemslandene at føre kontrol med eksport og transit af disse våben samt formidling af overførsler (brokering).

Aktuelle spørgsmål

Terrorangrebet mod USA den 11. september 2001 har aktualiseret eksportkontrollens rolle i bekæmpelsen af terrorisme. Danmark har arbejdet for, at terrorforebyggelse formuleres som et formål for eksportkontrolregimerne med henblik på at forhindre, at kontrollerede produkter og teknologi falder i hænderne på terrorister. Efter at Missilteknologiregimet i 2003 på dansk initiativ har vedtaget en ændring af sine retningslinier, er dette nu gennemført i alle eksportkontrolregimerne. Praktiske virkninger heraf vil være øget opmærksomhed på slutbrugeren i modtagerlandet, informationsudveksling om terroristers forsøg på at skaffe sig kontrollerede produkter og teknologi, og eventuelt revision af produktlisterne for at sikre, at produkter af særlig interesse for terrorister omfattes af kontrollen.

Under dansk formandskab gennemførtes i 2002 en betydelig udvidelse af de statistiske oplysninger i den årlige rapport om anvendelsen af EU's adfærdskodeks for våbeneksport. Rapporten indeholder som en nyskabelse også en systematisk oversigt over alle principvedtagelser om adfærdskodeksen og dens praktiske anvendelse. Kodeksen må i dag betragtes som det mest omfattende og forpligtende eksportkontrolregime. I de fem år, kodeksen har været anvendt, er der udstedt mere end 1000 afslag, og medlemslandene drøfter løbende kodeksens udvikling og administration.

Kommissionen har i 2003 fremlagt forslag til forordning om kontrol med eksport af udstyr, som kan anvendes til tortur og undertrykkelse. Sådant udstyr er kun i begrænset omfang omfattet af medlemslandenes våbenlovgivning. Forslaget sigter på et forbud mod handel med udstyr, der udelukkende anvendes til tortur, og en kontrolordning i lighed med dual-use forordningen for andre typer udstyr.

En Fælles Holdning (2003/468/FUSP) vedrørende kontrol med formidling af våbenoverførsler (brokering) blev vedtaget i EU den 23. juni 2003, efter at medlemslandene allerede i 2001 vedtog et sæt retningslinier herom. Formidling af våbenoverførsler drøftes ligeledes i Wassenaar Arrangementet. Regulering af formidling af våbenoverførsler indgår i kommissoriet for Justitsministeriets arbejdsgruppe om reglerne for udførsel af våben m.v.

Wassenaar Arrangementet drøfter på dansk forslag om de eksisterende retningslinier for kontrol med mandbårne luftforsvarssystemer (MANPADS) er tilstrækkelige.

Danmark har i Wassenaar Arrangementet taget initiativ til en gennemgribende ajourføring af kontrollisten over dual-use produkter, som er den vigtigste og mest omfattende (200 sider) internationale liste over industriprodukter, der kræver udførselstilladelse. Formålet er at begrænse kontrollen til de mest kritiske produkter og fjerne produkter, som i dag kan fås overalt og dermed ikke længere kan kontrolleres, fra listen. Dette vil øge eksportkontrollens troværdighed og samtidigt lette de administrative byrder for både eksportører og myndigheder.

Folketinget vedtog i maj 2003 lov nr. 407 af 28. maj 2003 om skærpede straffebestemmelser i catch-all sager. Loven træder i kraft den 1. august 2003 og betyder, at eksportørerne skal være særligt opmærksomme ved udførsel af industriprodukter, der ikke er på EU's kontrolliste, men som alligevel vil kunne anvendes til udvikling eller produktion af masseødelæggelsesvåben eller missiler. Erhvervs- og Boligstyrelsen har samtidig taget initiativ til en væsentligt styrket informations- og rådgivningsindsats over for virksomhederne og vil gennemføre mindst 25 årlige besøg, hvor virksomhedernes overholdelse af eksportkontrolreglerne kontrolleres, samtidig med at virksomhederne får mulighed for konkret rådgivning.

2. Våben og Krigsmateriel

Udførsel af våben

Efter § 6, stk. 1, i våbenloven[1] (*bilag 1*) er det forbudt uden tilladelse fra justitsministeren i hvert enkelt tilfælde at udføre:

- våben af enhver art med undtagelse af jagtvåben,
- ammunition med undtagelse af ammunition til jagtvåben,
- materiel til land-, sø- eller luftkrig,
- maskiner, instrumenter, apparater og andre produktionsmidler, der overvejende anvendes til fremstilling eller vedligeholdelse af våben, ammunition eller krigsmateriel, samt dele og tilbehør til sådanne produktionsmidler, og
- eksplosivstoffer, der er omfattet af forbudet i våbenlovens § 1.

Det fremgår ikke af våbenlovens § 6, hvilke betingelser eller vilkår en ansøger skal opfylde for at få udførselstilladelse. Der har imidlertid udviklet sig en fast administrativ praksis med hensyn til de procedurer, der skal følges ved ansøgninger om udførselstilladelse, og hvilken dokumentation der kræves i hvert enkelt tilfælde. Denne praksis har bl.a. udviklet sig i lyset af de internationale aftaler, som Danmark har tiltrådt.

Efter våbenloven gælder således et principielt forbud mod udførsel af våben. Efter en konkret vurdering kan der dog meddeles tilladelse hertil.

Udførselsforbudet omfatter fysisk flytning af produkter ud fra dansk territorium. Endvidere er udførsel via telekommunikation af f.eks. edb-programmer til krigsformål omfattet af forbudet. Også varer, der alene er i transit i Danmark, er omfattet af udførselsforbudet. Udførselsforbudet omfatter derimod ikke transport af våben mellem andre lande med dansk registreret skib eller luftfartøj.

Udførselsforbudet omfatter alle de produkter, som Danmark på grund af deltagelse i det internationale samarbejde om våbeneksportkontrol er forpligtet til at underkaste udførselskontrol.

Efter Justitsministeriets praksis omfatter udførselsforbudet også dele til produkter, der i færdig fremstillet stand omfattes af bestemmelsen. Dele til våben og dele til ammunition er således også omfattet af udførselsforbudet. Dog ses der i praksis bort fra dele, som f.eks. skruer, bolte og trykte kredsløb mv., der efter deres specifikationer, materiale og lignende lige så vel kan indgå som led i et civilt produkt.

Knowhow og anden uhåndgribelig teknologi vil som udgangspunkt ikke være omfattet af udførselsforbudet. Knowhow, der er materialiseret i form af f.eks. tegninger eller edb-programmer, vil imidlertid efter en konkret vurdering være omfattet af forbudet.

Udførselsforbudet gælder også for statsmyndigheder. Dog er der i våbenloven fastsat særlige regler for militære styrker og militært personel samt for politiet. Således fremgår det af § 8, stk.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 67 af 26. januar 2000 som ændret ved lov nr. 433 af 31. maj 2000 og lov nr. 378 af 6. juni 2002.

2, at udførselsforbudet ikke gælder for militære styrker og militært personel som led i den militære tjenesteudøvelse. Endvidere følger det af bestemmelsen, at militære myndigheders midlertidige udførsel af udrustning og materiel til reparation og vedligeholdelse ikke kræver udførselstilladelse. Herudover er det i våbenlovens § 9, stk. 1, fastsat, at udførselsforbudet ikke omfatter politiet.

Politimesteren (politidirektøren) er i henhold til § 27, stk. 2, i våbenbekendtgørelsen bemyndiget til at meddele tilladelse til udførsel til Færøerne og Grønland, de nordiske lande og EU-medlemslandene af blankvåben, paint- og hardballvåben, signalvåben, våben til jagt, fiskeri og konkurrenceskydning og dele og ammunition hertil samt særlige antikke skydevåben. Tilladelser meddelt af politiet vil ikke blive yderligere omtalt i denne rapport og indgår heller ikke i rapportens statistiske oplysninger.

Retningslinier for meddelelse af udførselstilladelser

Der er ikke fastsat generelle retningslinier for, hvornår en udførselsansøgning skal imødekommes eller afslås. Dette afhænger af en konkret vurdering af den enkelte ansøgning.

I praksis fører Danmark en særdeles tilbageholdende politik med hensyn til våbeneksport. Der gives som hovedregel ikke eksporttilladelse til lande, der er inddraget i krigsbegivenheder, eller til områder, hvor forholdene er så urolige eller ustabile, at de må frygtes at udvikle sig til væbnede konflikter. Eksporttilladelse nægtes til lande, som er omfattet af en våbenembargo vedtaget i FN, OSCE eller EU. Ansøgninger vurderes endvidere i forhold til kriterierne i EU's adfærdskodeks for våbeneksport. For mandbårne luftforsvarssystemer samt håndvåben og lette våben findes der endelig særlige retningslinier vedtaget i Wassenaar Arrangementet.

Der kan på grundlag af praksis opstilles en formodning om, at ansøgninger om eksport af våben til de nordiske lande, EU-landene og NATO-landene normalt vil blive imødekommet. Spørgsmålet om end-use dokumentation[1] (slutbrugererklæring), herunder spørgsmålet om et eventuelt forbud mod reeksport, afgøres efter en konkret vurdering.

Efter en praksisændring i maj 2000[2] gives der som hovedregel tilladelse til udførsel af underleverancer af dansk producerede dele til ikke-dødbringende materiel til EU- og NATO-lande uden krav om oplysning om eventuel reeksport, når ansøgningen vedrører bi- og multilaterale samarbejdsprojekter mellem militære myndigheder i Danmark og disse lande.

For så vidt angår udførsel til andre lande eller andre projekter eller udførsel fra Danmark af færdige våben eller våbensystemer eller underleverancer af dansk producerede dele til dødbringende våben, vurderes det fra sag til sag, om der skal meddeles udførselstilladelse og – i givet fald – om der skal meddeles forbud mod reeksport.

[1] End-use dokumentation udstedes af importøren/slutbrugeren. End-use dokumentation skal indeholde følgende oplysninger: oplysninger om den kompetente myndighed; dato for udstedelse af dokumentet; navn og adresse på den danske eksportør; navn og adresse på importør/slutbruger; bestemmelsesland; angivelse af produkt, herunder type, kvantum og værdi; beskrivelse af produktets anvendelsesformål; bekræftelse på at leverancen ikke vil blive omdestineret, omladet eller reeksporteret.

[2] Justitsministeriets notat af 10. maj 2000 til Folketingets Retsudvalg (1999-2000 - Retsudvalget, Alm. del - bilag 892).

EU's adfærdskodeks for våbeneksport

EU's adfærdskodeks for våbeneksport blev vedtaget i juni 1998. Adfærdskodeksen sætter en høj fælles standard for våbeneksport fra EU-landene i form af en række kriterier, som skal tages i betragtning ved afgørelser om eksport af våben, og bidrager således til tilbageholdenhed i våbeneksporten. Udstedelse af tilladelser til våbeneksport er en national beslutning baseret på det enkelte EU-lands retsgrundlag. Adfærdskodeksen udgør således minimumskrav, som de nationale beslutninger skal respektere.

De 8 fælles kriterier for våbeneksport er følgende:

1. Respekt for EU-medlemslandenes internationale forpligtelser som eksempelvis vedtagne sanktioner og embargoer, internationale traktater og eksportkontrolregimer. Eksport vil blive afslået, såfremt den strider mod sådanne forpligtelser.

2. Respekt for menneskerettighederne i modtagerlandet. EU-landene vil afslå eksport, hvis der er risiko for, at udstyret vil blive anvendt til intern repression. Der vil ske en nøje vurdering i hver enkelt sag, i tilfælde hvor der er fastslået krænkelser af menneskerettighederne i modtagerlandet.

3. Den interne situation i modtagerlandet, set som en funktion af forekomsten af spændinger eller væbnede konflikter. EU-landene vil ikke tillade eksport, hvis eksporten kan fremkalde eller forlænge væbnede konflikter eller forværre spændingen i modtagerlandet.

4. Opretholdelse af regional fred, sikkerhed og stabilitet. EU-landene vil ikke tillade eksport, hvis der er en klar risiko for, at udstyret vil blive brugt aggressivt eller til med magt at støtte et territorialt krav.

5. EU-medlemslandenes nationale sikkerhed såvel som venligtsindede og allierede landes sikkerhed. Risikoen for, at det eksporterede udstyr kan anvendes imod medlemslandene eller venligtsindede og allierede lande, vil blive overvejet nøje.

6. Køberlandets adfærd over for det internationale samfund, især hvad angår dets holdning til terrorisme, karakteren af dets alliancer og respekt for folkeretten.

7. Risikoen for at udstyret vil blive omdirigeret inden for køberlandet eller reeksporteret.

8. Våbeneksportens forenelighed med modtagerlandets tekniske og økonomiske formåen. Modtagerlandets økonomiske situation skal tages i betragtning med henblik på at vurdere, om der anvendes unødigt mange ressourcer på indkøb af våben.

Adfærdskodeksen for våbeneksport indeholder en gensidig informationsforpligtelse EU-landene imellem i form af et krav om notifikation af de øvrige medlemslande om afslag på våbeneksport. Samtidig kræves det, at man konsulterer det EU-land, som i første omgang gav afslag, såfremt man overvejer at give tilladelse til en tilsvarende eksport. Disse bestemmelser bidrager til en større gennemsigtighed mellem EU-landene på våbeneksportområdet.

Efter adfærdskodeksens bestemmelser skal hvert EU-land endvidere udarbejde en fortrolig årsrapport til de øvrige medlemslande om sin eksport af våben og om anvendelsen af adfærdskodeksen. Med udgangspunkt i de nationale rapporter udarbejdes der ligeledes årligt en samlet EU-rapport om anvendelsen af adfærdskodeksen, som offentliggøres.

I den danske procedure for behandling af anmodninger om våbeneksport er det Udenrigsministeriet, som påser overholdelsen af bestemmelserne i EU's adfærdskodeks for våbeneksport, herunder notifikations- og konsultationsforpligtelsen.

Den praktiske gennemførelse af adfærdskodeksens bestemmelser drøftes løbende i EU-regi i en arbejdsgruppe under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

EU's adfærdskodeks for våbeneksport er vedlagt som *bilag 3*.

Våbenembargoer

FN-pagten indeholder bestemmelser om forholdsregler over for trusler mod freden, fredsbrud og angrebshandlinger (FN-pagtens kapitel VII). I tilfælde, hvor der foreligger en trussel mod freden, kan Sikkerhedsrådet beslutte, hvilke forholdsregler der skal træffes, og opfordre FN's medlemslande til at iværksætte disse forholdsregler. Sikkerhedsrådet kan således gennem vedtagelsen af en resolution indføre en våbenembargo over for et land, som truer den mellemfolkelige fred og sikkerhed. Sådanne resolutioner er juridisk bindende for FN's medlemsstater, det vil sige, at de er folkeretligt forpligtet til at gennemføre og håndhæve våbenembargoerne i deres nationale retssystemer.

Traktaten om Den Europæiske Union (Amsterdam-traktaten) indeholder bestemmelser om en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (Amsterdam-traktatens afsnit V). Blandt målsætningerne for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik er styrkelse af Unionens sikkerhed samt bevarelse af freden og styrkelse af den internationale sikkerhed. Med henblik på at sikre disse mål kan EU gennem vedtagelse af en fælles holdning indføre en våbenembargo over for et land, som truer den internationale fred og sikkerhed. EU vedtager nu efter fast praksis fælles holdninger til gennemførelse af FN's sikkerhedsråds resolutioner vedrørende foranstaltninger over for tredjelande. Herudover har EU i en række tilfælde vedtaget fælles holdninger om sanktioner som opfølgning på beslutninger i andre internationale fora.

Ifølge Amsterdam-traktaten skal medlemsstaterne drage omsorg for, at deres nationale politik er i overensstemmelse med de fælles holdninger. Medlemsstaterne er med andre ord juridisk forpligtede til at gennemføre en fælles holdning i deres nationale retssystemer.

Våbenembargoer, der er indført ved en fælles holdning, iværksættes ved medlemsstaternes nationale foranstaltning. Dette følger af, at kompetencen til at træffe foranstaltninger vedrørende handel med våben, ammunition og krigsmateriel ligger hos medlemsstaterne i medfør af artikel 296 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (Rom-traktaten).

Såfremt våbenembargoen tillige omfatter materiel eller udstyr, der ikke kan betegnes som våben, ammunition og krigsmateriel, indføres denne del af våbenembargoen i medlemsstaterne ved en rådsforordning vedtaget efter artikel 301 i Rom-traktaten.

For Danmarks vedkommende kan en FN-våbenembargo gennemføres på to måder: enten via Justitsministeriets administration af våbenlovens § 6 eller ved udstedelse af en kongelig anordning i henhold til lov nr. 156 af 10. maj 1967 om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt.

Valget mellem de to måder afhænger af, hvor omfattende den enkelte våbenembargo er. Hvis embargoen alene omfatter våben - eller evt. tillige dele til våben - vil embargoen kunne gennemføres via administrationen af våbenlovens § 6. Omfatter embargoen derimod f.eks. ydelse af våbenteknisk bistand (knowhow), giver våbenlovens § 6 ikke tilstrækkelig hjemmel til et udførselsforbud. En sådan embargo må i stedet gennemføres ved udstedelse af en kongelig anordning.

Våbenembargoer kan umiddelbart gennemføres via Justitsministeriets administration af våbenlovens § 6.

En OSCE-våbenembargo kan kun gennemføres via Justitsministeriets administration af våbenlovens § 6.

Overtrædelse af en FN-, EU- eller OSCE-våbenembargo, der er gennemført via administrationen af våbenlovens § 6, straffes efter våbenlovens § 10, stk. 1, med bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

Overtrædelse af en FN-våbenembargo, der er gennemført ved en kongelig anordning i henhold til lov nr. 156 af 10. maj 1967, straffes efter straffelovens § 110 c, stk. 2, med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år.

Overtrædelse af forbud i en rådsforordning vedrørende foranstaltninger over for tredjelande straffes med bøde i medfør af § 2, stk. 3, i lov om anvendelsen af visse af De Europæiske Fællesskabers retsakter om økonomiske forbindelser med tredjelande, jf. lovbekendtgørelse nr. 93 af 6. februar 1995.

En liste over lande omfattet af en våbenembargo vedtaget i FN, EU eller OSCE er vedlagt som *bilag 5*.

Den administrative procedure for behandling af ansøgninger om udførselstilladelse

Ansøgninger om tilladelse til udførsel af våben indgives til Justitsministeriet, som tager endelig stilling til, hvorvidt en ansøgning skal imødekommes eller afslås.

Der anvendes ikke formaliserede ansøgningsformularer. En ansøgning om udførselstilladelse skal dog indeholde oplysninger om eksportørens navn og adresse samt kontaktperson, bestemmelsesland, eventuelt transitland, køber og/eller slutbrugers navn og adresse, produktbeskrivelse, anvendelsesformål, mængde og værdi. Endvidere bør der oplyses om andre forhold, der er relevante, f.eks. om der tidligere er meddelt udførselstilladelse til et lignende produkt, eller om produktet finder anvendelse inden for både den civile og militære sektor. Endelig skal det oplyses, om der er tale om permanent eller midlertidig (test, demonstration, udstilling eller lignende) udførsel, udstyr til reparation eller vedligeholdelse, returnering af udstyr eller andet.

Hvis der er tvivl om, hvorvidt det pågældende produkt er omfattet af udførselsforbudet, indhenter Justitsministeriet en udtalelse fra Forsvarsministeriet.

Udførselsansøgninger forelægges endvidere for Udenrigsministeriet, der vurderer ansøgningerne i lyset af dansk våbeneksportpolitik, jf. ovenfor samt påser overholdelsen af EU's adfærdskodeks for våbeneksport. Udenrigsministeriet sikrer sig i denne forbindelse, at de i kodeksen opstillede kriterier for våbeneksport respekteres. Det kontrolleres ligeledes, hvorvidt andre EU-lande har afslået en lignende eksport, idet kodeksens konsultationsforpligtelse i så fald træder i kraft.

Dokumentationskrav

Hvis Udenrigsministeriet ikke har bemærkninger til den ansøgte udførsel, meddeler Justitsministeriet udførselstilladelse, når den nødvendige dokumentation foreligger. Den følgende oversigt over dokumentationskravene er alene vejledende. Justitsministeriet stiller således – hvis omstændighederne tilsiger dette – yderligere krav, herunder navnlig krav om end-use dokumentation. Ved beskrivelse af dokumentationskravene sondres der efter praksis mellem følgende tilfælde:

1. Udførsel af mindre partier (indtil 100 stk. almindelige håndskydevåben, 5 stk. maskinpistoler eller 10.000 stk. patroner) til modtagere, der ikke er statsinstitutioner:

Ansøgeren skal fremlægge internationalt importcertifikat[1], konkret eller generel indførselstilladelse eller en erklæring fra den kompetente myndighed i modtagerlandet om, at man ikke har noget at indvende imod, at Justitsministeriet udsteder eksporttilladelse. Endelig skal ansøgeren underskrive en erklæring ("lille erklæring") om, at det pågældende parti kun vil blive afsendt til den anførte køber i det anførte land eller til en anden af køberen skriftligt angivet adresse, og at ansøgeren er bekendt med strafansvaret i straffelovens § 163.

2. Udførsel af større partier (mere end 100 stk. almindelige håndskydevåben, 5 stk. maskinpistoler eller 10.000 stk. patroner) samt forsvarsmateriel af enhver art til modtagere, der ikke er statsinstitutioner:

Der sondres i disse tilfælde mellem udførsel til lande, der udsteder internationalt importcertifikat og udførsel til lande, der ikke har tilsluttet sig denne eksportkontrol-ordning. For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt der skal stilles krav om end-use dokumentation, sondres der endvidere som tidligere nævnt mellem ansøgninger om tilladelse til udførsel af underleverancer af dansk producerede dele til ikke-dødbringende materiel til EU- og NATO-lande, når ansøgningen vedrører bi- og multilaterale samarbejdsprojekter mellem militære myndigheder i Danmark og disse lande, og andre ansøgninger.

2.1. Ved udførsel til lande, der bruger internationalt importcertifikat og ankomstbevis stilles følgende dokumentationskrav:

[1] Ved at udstede importcertifikat (International Import Certificate) attesterer myndighederne i importlandet, at importøren har forpligtet sig til at indføre det pågældende vareparti til importlandet. Når varepartiet ankommer til importlandet, udsteder de kompetente myndigheder endvidere et ankomstbevis (Delivery Verification Certificate), der sikrer, at varepartiet ved eventuel reeksport fra importlandet underlægges dette lands eksportkontrol.

Ansøgeren skal fremlægge internationalt importcertifikat fra modtagerlandet samt erklæring (”stor erklæring”) om: at det pågældende vareparti kun vil blive afsendt til den i certifikatet anførte køber og adresse eller til en anden af køber skriftligt angivet adresse, at ansøgeren ved varens afsendelse vil afkræve køberen et af myndighederne i importlandet udstedt ankomstbevis (Delivery Verification Certificate), der viser, at varepartiet er blevet underkastet importlandets bestemmelser vedrørende udenrigshandel, at ansøgeren efter modtagelsen af ankomstbeviset vil fremsende dette til Justitsministeriet, og at ansøgeren er bekendt med strafansvaret i straffelovens § 163. Efter omstændighederne kræves end-use dokumentation.

2.2. Ved udførsel til lande, der ikke bruger internationalt importcertifikat og ankomstbevis, stilles følgende dokumentationskrav:

Efter en konkret vurdering kræves som minimum ”lille erklæring”, jf. ovenfor, samt konkret indførselstilladelse fra modtagerlandet. Endvidere kræves normalt end-use dokumentation.

3. Alle udførsler til statsinstitutioner:

Hvis eksportøren er en dansk statsinstitution, og modtageren er en udenlandsk statsinstitution, stilles normalt ingen dokumentationskrav. Hvis eksportøren er en privat virksomhed, og modtageren en udenlandsk statsinstitution, kræves som udgangspunkt alene ”lille erklæring”, jf. ovenfor. Efter omstændighederne kræves end-use dokumentation.

4. Alle midlertidige udførsler (f.eks. i forbindelse med demonstration, udstilling, reparationer mv.):

Ved ansøgning om tilladelse til midlertidig udførsel vil der som udgangspunkt alene blive stillet vilkår om, at de pågældende produkter skal returneres til Danmark. Herudover vil ansøgeren blive afkrævet ”lille erklæring”, jf. ovenfor.

Afskrivning mv.

Ved udførsel til EU-lande skal eksportøren notere på tilladelsen, at der er sket udførsel, og tilladelsen skal herefter returneres til Justitsministeriet.

Ved udførsel til lande, der ikke er medlemmer af EU, skal tilladelsen forevises for det danske toldvæsen til afskrivning og returneres til Justitsministeriet.

Gyldighedstid

Gyldighedstiden for udførselstilladelser fastsættes typisk til to år, når tilladelsen vedrører udførsel til EU- og NATO-lande, og et år, når tilladelsen vedrører udførsel til andre lande. Tilladelser til udførsel af dansk producerede dele til ikke-dødbringende materiel til EU- og NATO-lande, når ansøgningen vedrører bi- og multilaterale samarbejdsprojekter, vil som udgangspunkt få gyldighed svarende til leveringsperiodens afslutning efter kontrakten.

Udførselstilladelser vil imidlertid blive meddelt med en kortere gyldighedstid, hvis de konkrete forhold tilsiger det.

Alle tilladelser vil fortsat kunne forlænges efter ansøgning. Det bemærkes i den forbindelse, at en udførselstilladelse i henhold til våbenlovens § 2 f til enhver tid kan tilbagekaldes.

Forhåndstilkendegivelser

Det er altid muligt at få klarlagt, om udførsel af en bestemt genstand vil kræve Justitsministeriets tilladelse i henhold til våbenloven, og om en tilladelse i givet fald kan forventes meddelt.

Justitsministeriet forelægger i fornødent omfang sådanne forespørgsler om forhåndsgodkendelse for Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet i overensstemmelse med den praksis, som er omtalt tidligere. Forhåndsgodkendelse gives altid med forbehold for eventuelle ændringer af forholdene, som måtte indtræde inden ansøgning om egentlig udførselstilladelse indgives.

Arbejdsgruppen om reglerne for udførsel af våben mv.

Justitsministeriet nedsatte den 10. maj 2001 en arbejdsgruppe, der skal forestå en samlet gennemgang og vurdering af de spørgsmål, som reglerne og praksis for kontrol med udførsel af våben giver anledning til.

Arbejdsgruppen skal overveje, hvilke produkter der fremover skal være omfattet af våbenlovgivningens kontrol, og i hvilket omfang software, teknologi, teknisk bistand mv. skal omfattes af kontrolordningen. Arbejdsgruppen skal endvidere overveje, om eksportkontrolreglerne skal udstrækkes til også at omfatte anden form for udførsel end fysisk udførsel, om der er behov for regler om transport af våben mellem tredjelande på skib eller ombord i luftfartøj eller køretøj, der er indregistreret i Danmark, og om formidling (brokering/brokerage) skal reguleres i dansk ret. Arbejdsgruppen skal tillige gennemgå og vurdere den praksis, der følges ved behandlingen af sager om udførsel af våben.

På baggrund af debatten i foråret 2003 om transport af våben mellem tredjelande med danske skibe har justitsministeren bedt arbejdsgruppen om at opprioritere spørgsmålet om regulering af våbentransport. Det forventes derfor, at arbejdsgruppen vil afgive en udtalelse om dette emne, som kan danne grundlag for fremsættelse af et lovforslag i folketingssamlingen 2003/2004.

Fremstilling af krigsmateriel

Efter § 2 i krigsmaterielloven[1] (*bilag 2*) må krigsmateriel kun fremstilles, hvis justitsministeren giver tilladelse dertil.

Efter krigsmateriellovens § 1, stk. 1, forstås ved krigsmateriel:

- Materiel, som er konstrueret til militær anvendelse, og som ikke finder civil anvendelse.
- Skydevåben, bortset fra våben, der er specielt konstrueret til jagtbrug, sportsbrug eller lignende.
- Ammunition, som kan anvendes til militære formål.
- Krudt og sprængstoffer.

[1] Lov nr. 400 af 13. juni 1990 som ændret ved lov nr. 386 af 20. maj 1992 og lov nr. 433 af 31. maj 2000.

- Komponenter og dele, som er konstrueret til at anvendes i materiel mv., som nævnt ovenfor, og som ikke finder civil anvendelse.

Som det fremgår, er der ikke fuld overensstemmelse mellem krigsmateriellovens § 1, stk. 1, og våbenlovens § 6. Det kan således forekomme, at udførsel af et produkt forudsætter tilladelse i henhold til § 6 i våbenloven, hvorimod fremstillingen af produktet ikke forudsætter tilladelse i henhold til krigsmaterielloven.

Som det fremgår af bestemmelsen, anses enhver form for materiel, der er specielt konstrueret til militær anvendelse, samt visse dele af sådant materiel for omfattet af lovens bestemmelser. Materiel, komponenter og dele, der også finder civil anvendelse, er således ikke omfattet af loven.

Tilladelse til fremstilling af krigsmateriel

Ansøgning om tilladelse til fremstilling af krigsmateriel indgives til Justitsministeriet. Det er virksomheden selv, der afgør, hvornår i fremstillingsprocessen, der skal søges om tilladelse. Nogle virksomheder vælger således at indhente en forhåndsudtalelse fra Justitsministeriet meget tidligt i processen, mens andre virksomheder først søger en egentlig tilladelse, når det er besluttet at sætte produktionen i gang. Der stilles i krigsmaterielloven alene det krav, at virksomheden skal have en tilladelse, når fremstilling iværksættes.

Justitsministeriet indhenter i fornødent omfang en udtalelse fra Forsvarsministeriet om, hvorvidt materiellet er omfattet af krigsmateriellovens definition. Efter loven kan der kun meddeles tilladelse til personer, der er danske statsborgere, eller selskaber, hvor mindst 80% af bestyrelsesmedlemmerne er danske statsborgere og mindst 60% af selskabskapitalen er dansk ejet. Loven indeholder endvidere en generel bestemmelse om, at udlændinge i øvrigt ikke gennem besiddelse af kapital eller på anden måde må udøve en bestemmende indflydelse på en virksomhed, der producerer krigsmateriel. Udlændinge må endvidere ikke repræsentere mere end 20% af stemmerne i selskabet.

Endvidere må virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, kun optage udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti med samtykke fra justitsministeren. Ansøgningen skal derfor udover produktoplysninger indeholde de sidste tre års regnskaber for virksomheden, virksomhedens vedtægter, oplysning om, hvem der ejer selskabets kapital, hvem der er medlem af selskabets bestyrelse, direktion og tegningsberettigede medarbejdere i selskabet samt disses indfødsret, og hvorvidt der er udenlandsk kapital i selskabet, herunder udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti.

Tilladelse til fremstilling af krigsmateriel meddeles på en række vilkår, herunder bl.a. at virksomheden i de tilfælde, hvor der benyttes danske underleverandører til fremstilling af krigsmateriel, sikrer sig, at den pågældende underleverandør i fornødent omfang er i besiddelse af tilladelse til produktion af krigsmateriel. Dette gælder, selv om en underleverandør udelukkende beskæftiger sig med delprocesser i forbindelse med fremstilling af genstande, der er omfattet af krigsmaterielloven. *Tabel 1* viser hvilke virksomheder, der har fået tilladelse til fremstilling af krigsmateriel i medfør af krigsmateriellovens § 2, stk. 1.

Dispensation

Hvis en virksomhed kun i ringe omfang fremstiller krigsmateriel, udelukkende fremstiller sprængstoffer eller krudt eller udelukkende beskæftiger sig med underordnede delprocesser i fremstillingen, kan justitsministeren efter lovens § 14, stk. 1, tillade, at virksomheden er undtaget fra bestemmelserne i lovens §§ 2 - 7. Det vil især sige, at virksomheden har dispensation fra kravet om tilladelse til produktion af krigsmateriel samt kapital- og ledelseskravene, mens virksomheden fortsat er omfattet af Statens Våbenkontrol. De virksomheder, der har fået dispensation i medfør af § 14, er vist i *tabel 1*.

Ved vurderingen af, om en virksomhed udelukkende beskæftiger sig med underordnede delprocesser i fremstillingen, vil der blive lagt vægt på, om delprocessen er et mindre led i den samlede produktion, og om delprocessen efter sin karakter også foretages på civile komponenter, f.eks. sprøjtemaling og varmebehandling. Endvidere vil der blive lagt vægt på karakteren af komponenten, som processerne vedrører.

Afgift

Krigsmaterielproducerende virksomheder betaler efter lovens § 13 en årlig afgift til dækning af omkostninger ved administrationen af krigsmaterielloven. For regnskabsåret 2001 udgjorde det samlede beløb 288.212,88 kr. Alle virksomheder betaler en årlig grundafgift på 500 kr., uanset om de for regnskabsåret har produceret krigsmateriel eller ej. Det resterende beløb fordeles mellem virksomhederne i forhold til den enkelte virksomheds omsætningsmæssige andel af den samlede krigsmaterielproduktion.

Tilbagekaldelse og straf

En tilladelse til fremstilling af krigsmateriel kan efter loven tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis virksomheden tilsidesætter vilkår, som er fastsat for tilladelsen, eller hvis virksomheden får væsentlige økonomiske problemer.

Produktion af krigsmateriel uden tilladelse fra Justitsministeriet er strafbart. Straffen er bøde eller hæfte eller under skærpende omstændigheder fængsel i indtil 1 år. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab, anpartsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Årlig beretning til Det Udenrigspolitiske Nævn

Justitsministeren skal efter lovens § 8 hvert år til Det Udenrigspolitiske Nævn afgive en beretning om antallet af virksomheder, der med tilladelse fra Justitsministeriet fremstiller krigsmateriel, samt om hvilke former for krigsmateriel, tilladelserne omfatter. 22 virksomheder havde pr. 31. december 2002 tilladelse til produktion af krigsmateriel. Endvidere var 13 virksomheder meddelt dispensation fra krigsmateriellovens §§ 2 – 7.

Statens Våbenkontrol

Virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, er underkastet tilsyn af Statens Våbenkontrol. Statens Våbenkontrol består af fem medlemmer, hvoraf justitsministeren udnævner våbenkontrol-

Tabel 1: Virksomheder med tilladelse/dispensation til at producere krigsmateriel og/eller udføre forsvarsmateriel i 2002

Virksomheder	Produktionstilladelse/dispensation i medfør af krigsmaterielloven		Antal tilladelser til udførsel af forsvarsmateriel
	Tilladelse i medfør af § 2, stk. 1	Dispensation i medfør af § 14	
A/S De Smithske, (DESMI)	●		
Ammunitionsarsenalet			12
Arnivara A/S		●	
Asa-Tor A/S		●	
Avesta Polarit		●	
AVK Tooling A/S		●	
Bodycote Varmebehandling		●	
Bruhn Newtech A/S			8
Cava Plastics AS		●	
Crystal Fibre A/S			1
CSS			1
Danish Aerotech A/	●		3
Dansk Sintermetal A/S	●		
Danyard Aalborg A/S	●		
E. Falck Schmidt A/S	●		8
Elektro-Isola A/S		●	
Faaborg Værft A/S	●		
Forsvarsministeriet			9
Galvanisk Kompagni A/S		●	
G.B.J. Metal ApS	●		
GPV International A/S	●		
GPV Teknik A/S			3
H. Brüsch Maskinfabrik A/S	●		
Hamann Electronics A/S	●		4
Hjemmeværnskommandoen			2
Hvide Sande Skibs- & Baadebyggeri A/S	●		
Hydrema Danmark A/S			1
Hærens Materielkommando			1
INFOCOM Defence Systems A/S	●		
Jysk Spåntagning A/S		●	
Korona Plast ApS		●	
L.A. Engineering		●	7
MT Højgaard A/S	●		
NB-Metal A/S	●		16
Nordic Defence Industries A/S	●		1
Odense Staalskibsværft A/S	●		
Reson A/S	●		5
Roulunds Fabrikker A/S			12
Scan Press A/S	●		
Schlumberger Offshore Service Ltd.			1
Stig Ravn A/S	●		
Sur-Tech A/S		●	
Søby Motorfabrik og Stålskibsværft A/S	●		
Søværnets Materielkommando			1
Terma A/S	●		47
Topmark Trading ApS			3
UM-Metalstøberi I/S	●		
Virga Mercia			1
Weibel Scientific A/S			17
Yxlon International AS		●	

lens formand. Forsvarsministeren og økonomi- og erhvervsministeren udnævner hver to medlemmer.

Med henblik på at lette Statens Våbenkontrols muligheder for at udøve tilsyn, er det i loven bestemt, at virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, efter anmodning skal give Statens Våbenkontrol enhver oplysning om virksomheden og dens produktion, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold. I den forbindelse har våbenkontrollen adgang til forretningsbøger af enhver art, aktiebøger, regnskabsbilag, kontrakter og andet materiale, som efter våbenkontrollens skøn er nødvendigt.

Som led i Statens Våbenkontrols tilsyn med krigsmaterielproducerende virksomheder kommer våbenkontrollen med mellemrum på besøg i de enkelte virksomheder. I den forbindelse er det i krigsmaterielloven bestemt, at Statens Våbenkontrol, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse har adgang til virksomheder, der fremstiller krigsmateriel, med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for våbenkontrollens arbejde. Endvidere skal de ansatte og ejerne af virksomheden efter våbenkontrollens bestemmelse yde Statens Våbenkontrol vejledning og hjælp under tilsynet.

Det sker, at Justitsministeriet via Statens Våbenkontrols inspektioner af krigsmaterielproducerende virksomheder bliver opmærksom på virksomheder, som uden tilladelse har fremstillet krigsmateriel. I det omfang Justitsministeriet har mistanke om, at en virksomhed uden tilladelse fremstiller krigsmateriel, anmodes den pågældende virksomhed om en redegørelse, ligesom virksomheden gøres bekendt med, at det kræver tilladelse fra Justitsministeriet at fremstille krigsmateriel, og at fremstilling uden fornøden tilladelse er strafbart.

Udførsel af våben fra Danmark i 2002

Dansk industri producerer kun få færdige våben. Forsvarsmateriel udføres navnlig som delkomponenter til våbensystemer, som færdiggøres i andre lande. Hovedaftagerne er USA, EU-medlemslande og andre europæiske lande. Eksporten til andre regioner er meget begrænset.

Tabel 1 viser hvilke virksomheder, der har fået tilladelse til produktion i henhold til krigsmaterielloven samt hvilke virksomheder, der har fået tilladelse til udførsel af forsvarsmateriel i 2002.

Tabel 2-5 giver en oversigt over antal og værdi af Justitsministeriets våbenudførselstilladelser i 2002 fordelt på regioner, modtagerlande, typer af modtagere og typer af materiel.

I 2002 gav Justitsministeriet i medfør af våbenlovens § 6 tilladelse til udførsel i 285 tilfælde. Heraf vedrørte de 164 tilladelser forsvarsmateriel, mens 121 tilladelser vedrørte jagt, sport, antikke våben og CO2-injektionsvåben[1]. Af de 164 udførselstilladelser vedrørende forsvarsmateriel var de 27 midlertidige tilladelser eller forlængelser af tidligere meddelte tilladelser.

Herudover er der givet to generelle udførselstilladelser til Forsvarsministeriet til under nærmere angivne forudsætninger at udføre luftfartøjer og raketter og reservedele og materiel hertil samt ammunition til en række lande henholdsvis inden for og uden for EU. Disse tilladelser figurerer ikke i tabellerne.

[1] herunder en tilladelse til at medbringe to sabler som gaver under forsvarsministerens officielle besøg i Kina 2002.

Tabel 2: Antal og værdi af Justitsministeriets våbenudførselstilladelser 2002

Region/ Land	Værdi af permanente tilladelser vedr. forsvarsmateriel 1000 DKK	Antal permanente udførselstilladelser vedr. forsvarsmateriel	Midlertidige tilladelser vedr. forsvarsmateriel (inkl. forlængelser)	Tilladelser vedr. jagt, sport, antikke våben & CO2-injektionsvåbven	Antal tilladelser i alt
Afrika syd for Sahara	**7.839**	**1**		**13**	**14**
Congo				1	1
Namibia				3	3
Sydafrika	7.839	1		7	8
Tanzania				2	2
Nordamerika	**363.839**	**26**	**15**	**25**	**66**
Canada	3.988	2		5	7
Grønland				3	3
USA	359.851	24	15	17	56
Asien	**16.195**	**9**	**3**	**2**	**14**
Afghanistan	165	1			1
Indonesien	15	1			1
Japan	11.354	3			3
Kazakhstan				1	1
Kina				1	1
Korea	4.647	3			3
Singapore	14	1	3		40
EU	**254.906**	**61**	**7**	**19**	**87**
Belgien	25.220	2			2
Finland	1.140	1			1
Frankrig	21.752	5	3	2	10
Grækenland	8.336	4		2	6
Holland	46.363	4	1		5
Irland	396	1			1
Italien	5.650	1		2	3
Spanien	1.088	2			2
Storbritannien & Nordirland	92.644	12	2	1	15
Sverige	19.292	8		4	12
Tyskland	33.025	21	1	7	29
Østrig				1	1
Øvrige Europa	**190.654**	**36**	**2**	**59**	**97**
Estland	90	1		1	2
Island				1	1
Letland				28	28
Litauen	64.000	1	1	14	16
Norge	114.188	26	1	1	28
Polen				5	5
Rusland				1	1
Slovakiet	350	1		1	2
Slovenien	5.382	3			3
Schweiz	3.300	3		4	7
Tyrkiet	3.344	1		3	4
Mellemøsten	**20**	**1**			**1**
Egypten	20	1			1
Oceanien	**9.655**	**3**		**3**	**6**
Australien	9.655	3		1	4
New Zealand				2	2
I alt	**843.108**	**137**	**27**	**121**	**285**

De økonomiske oplysninger i *tabel 2*, første kolonne, og *tabel 4* vedrører alene værdien af tilladelser udstedt i 2002 til *permanent* udførsel af forsvarsmateriel. Værdien af udførselstilladelser til materiel, der alene udføres midlertidigt i forbindelse med f.eks. udstillinger og reparationer, er altså ikke medtaget, og heller ikke forlængelser af tidligere udstedte tilladelser. Det bemærkes, at oplysningerne ikke giver et sikkert billede af værdien af den *faktiske* udførsel i 2002, dels fordi det ikke er sikkert, at virksomhederne har udnyttet tilladelserne fuldt ud, dels fordi udførselstilladelser gives for perioder af typisk 6 – 24 måneder.

De oplyste værdier er angivet i hele tusinde danske kroner. I det omfang værdierne oprindeligt har været angivet i udenlandsk valuta, er der sket omregning til danske kroner ud fra den pågældende valutas gennemsnitlige kurs over for kronen i 2002.

I forhold til 2001 er værdien af de permanente udførselstilladelser til forsvarsmateriel steget fra 568 mio. kr. til 843 mio. kr. Stigningen fordeler sig hovedsageligt på udførselstilladelser til Den Europæiske Union og det øvrige Europa.

Tabel 3 og 4 indeholder statistik vedrørende arten af det udførte materiel ved at henvise til de for tilladelserne relevante positioner på EU's Fælles Liste over militært udstyr, der er omfattet af Den Europæiske Unions adfærdskodeks for våbeneksport. En oversigt over positionerne på EU's Fælles Liste over militært udstyr er medtaget i *bilag 3*. Det bemærkes, at våbenlovens § 6 fortolkes i overensstemmelse med listen, således at produkter på listen anses for omfattet heraf.

Tabel 3: Positioner på EU's Fælles Liste over militært udstyr for hvilke der er givet udførselstilladelse i 2002

Position	**Beskrivelse**
2	Forsvarsmateriel eller våben med en kaliber på over 12,7 mm (0,50 tommer), lavetter samt tilbehør og specielt designede komponenter hertil.
3	Ammunition og komponenter specielt designet hertil til våben under position 1, 2 eller 12.
4	Bomber, torpedoer, raketter, missiler og tilhørende udstyr samt følgende tilbehør, der er specielt designet til militær anvendelse, og komponenter specielt designet hertil.
5	Brandbekæmpelse og tilhørende advarsels- og alarmudstyr samt følgende tilhørende systemer og udstyr til modforanstaltninger, der er specielt designet til militær anvendelse, og specielt designede komponenter og specielt designet tilbehør hertil.
6	Landkøretøjer og komponenter hertil der specielt er designet eller modificeret til militær anvendelse.
8	Diverse militære eksplosiv- og brændstoffer, herunder drivmidler, samt beslægtede stoffer.
10	Fly, ubemandede luftfartøjer, flymotorer og udstyr til fly samt hermed beslægtet udstyr og komponenter, der er specielt designet eller modificeret til militær anvendelse.
11	Elektronisk udstyr, der ikke er pålagt embargo i henhold til andre punkter på listen, og som er specielt designet til militær anvendelse, og komponenter, som er specielt designet hertil.
13	Panser- eller beskyttelsesudstyr samt konstruktioner og komponenter.
14	Specialudstyr til militær træning eller til simulering af militære scenarier samt komponenter og tilbehør som er specielt designet hertil.
18	Udstyr og teknologi til fremstilling af diverse produkter.
21	Software.

Tabel 4: Værdi af permanente tilladelser udstedt i 2002 til udførsel af militært udstyr fordelt på region, land, modtagertype og materieltype

Region / Land	Type af Modtager	Type af materiel (position på EU's Fælles Liste over militært udstyr) - 1000 DKK												
		2	**3**	**4**	**5**	**6**	**8**	**10**	**11**	**13**	**14**	**18**	**21**	**I alt**
Afrika syd for Sahara	I alt				7839									7839
Sydafrika	Industri				7839									7839
Nordamerika	I alt		1836	148301	32			196817	1245		10624	*1785*	*4985*	363839
Canada	Industri		788											788
	Forsvar												3200	3200
USA[1]	Industri		1048	148301				174648	1245		10624	*1785*	*1785*	337651
	Forsvar				32			22169						22201
Asien	I alt			165	16015					15				16195
Afghanistan	Diverse			165										165
Indonesien	Industri									15				15
Japan	Industri				11354									11354
Korea	Forsvar				4647									4647
Singapore	Industri				14									14
Europæiske Union	I alt	6187	*21617*	*95108*	14332		*390*	95439	6694	2310	396	*1858*	*13181*	254906
Belgien	Industri			25220										25220
Finland	Industri				1140									1140
Frankrig	Industri		4392	17126									233	21751
Grækenland	Industri		315											315
	Forsvar				8021									8021
Holland[2]	Forsvar		*390*	45880			*390*		93					46363
Irland	Industri										396			396
Italien	Industri												5650	5650
Spanien	Industri									1000				1000
	Forsvar												88	88
Storbritannien & Nordirland	Industri		6362					85022		1260				92644
Sverige	Industri	3670	7659	1460					1448					14237
	Forsvar		1							50			5004	5055
Tyskland[3]	Industri	2517	*2498*	*5422*	5171			10417	3713			*1858*	*2006*	31385
	Forsvar								1440				200	1640
Øvrige Europa	I alt	*67344*	144	*68257*	12	29800				88380			717	190654
Estland	Forsvar		90											90
Litauen[4]	Forsvar	*64000*		*64000*										64000
Norge	Industri		54	1574						80065				81693

Læsevejledning: I fem tilfælde har én udførselstilladelse omfattet produkter tilhørende flere typer af materiel (positioner). Værdien af disse tisse tilladelser er derfor registreret under flere positioner, og de berørte værdier sat i kursiv. I alt kolonnen yderst til højre medtager kun disse værdier én gang. Se f.eks. under Litauen.

[1] Én tilladelse optræder både under position 18 og 21
[2] Én tilladelse optræder både under position 3 og 8
[3] Én tilladelse optræder både under position 18 og 21, en anden tilladelse optræder både under position 3 og 4
[4] Én tilladelse optræder både under position 2 og 4

Region/ Land	Type af Modtager	Type af materiel (position på EU's Fælles Liste over militært udstyr) - 1000 DKK												
		2	**3**	**4**	**5**	**6**	**8**	**10**	**11**	**13**	**14**	**18**	**21**	**I alt**
	Forsvar			2683		29800								32483
	Politi				12									12
Slovakiet	Forsvar												350	350
Slovenien	Industri									5015				5015
	Forsvar												367	367
Schweiz	Industri									3300				3300
Tyrkiet	Industri	3344												3344
Mellemøsten	I alt		20											20
Egypten	Forsvar		20											20
Oceanien	I alt			6610				2500					545	9655
Australien	Industri			6610										6610
	Forsvar							2500					545	3045
I alt		*73531*	*23617*	*318441*	38230	29800	*390*	294756	7939	90705	11020	*3643*	*19428*	843108

Tabel 5: Antal permanente og midlertidige tilladelser udstedt i 2002 til udførsel af militært udstyr fordelt på region, land, modtagertype og materieltype

Region/Land	Type af Modtager	Antal tilladelser fordelt på typer af materiel (position på EU's Fælles Liste)												
		2	**3**	**4**	**5**	**6**	**8**	**10**	**11**	**13**	**14**	**15**	**18**	**21**	**I alt**
Afrika syd for Sahara	I alt				1										1
Sydafrika	Industri				1										1
Nordamerika	I alt		4	10	2			16	1	1	1		*3*	*5*	40
Canada	Industri		1												1
	Forsvar													1	1
USA[1]	Industri		3	10				11	1	1	1		*3*	*4*	31
	Forsvar				2			5							7
Asien	I alt			2	7			2		1					12
Afghanistan	Industri			1											1
Indonesien	Industri									1					1
Japan	Industri				3										3
Korea	Forsvar				3										3
Singapore	Industri			1	1			2							4
Europæiske Union	I alt	2	*14*	*15*	*7*		*1*	*13*	5	4	1	*2*	*1*	*8*	68
Belgien	Industri			2											2
Finland	Industri				1										1
Frankrig[2]	Industri		3	*2*				*2*						1	7
	Forsvar				*1*							*1*			1

Læsevejledning: I ni tilfælde har én udførselstilladelse omfattet produkter tilhørende flere typer af materiel (positioner). Disse tilladelser er derfor registreret under flere positioner og de berørte antal sat i kursiv. I alt kolonnen yderst til højre medtager kun disse tilladelser én gang.

[1] Tre tilladelser omfatter både position 18 og 21

[2] En tilladelse omfatter både position 5 og 15, en anden tilladelse omfatter både position 4 og 10

Region/Land	Type af Modtager	Antal tilladelser fordelt på typer af materiel (position på EU's Fælles Liste)													
		2	**3**	**4**	**5**	**6**	**8**	**10**	**11**	**13**	**14**	**15**	**18**	**21**	**I alt**
Grækenland	Industri		1												1
	Forsvar				3										3
Holland[1]	Forsvar		*1*	2			*1*	1	1						5
Irland	Industri										1				1
Italien	Industri													1	1
Spanien	Industri									1					1
	Forsvar														1
Storbritannien & Nordirland	Industri		3					8		2					13
	Forsvar											1			1
Sverige	Industri	1	2	1					1						5
	Forsvar		1							1				1	3
Tyskland[2]	Industri	1	*3*	*8*	2			2	1				*1*	*3*	19
	Forsvar								2					1	3
Øvrige Europa	I alt	*2*	2	*22*	1	1	1			8		1		2	39
Estland	Forsvar		1												1
Island	Industri						1								1
Litauen[3]	Forsvar	*1*		*1*								1			2
Norge	Industri		1	20						3					24
	Forsvar			1		1									2
	Politi				1										1
Slovakiet	Forsvar													1	1
Slovenien	Industri									2					2
	Forsvar													1	1
Schweiz	Industri									3					3
Tyrkiet	Industri	1													1
Mellemøsten	I alt			1											1
Egypten	Forsvar			1											1
Oceanien	I alt			1				1						1	3
Australien	Industri			1											1
	Forsvar							1						1	2
I alt		*4*	*21*	*50*	*18*	1	*2*	*32*	6	14	2	*3*	*4*	*16*	164

Afslag

Der blev i 2002 givet 3 afslag på ansøgninger om tilladelse til udførsel af forsvarsmateriel. 1 ansøgning om udførsel til en slutbruger i Georgien blev afslået med henvisning til kriterium 3 og 7 i EU's adfærdskodeks, 1 ansøgning om udførsel til en slutbruger i Indien med henvisning til kriterium 4 i adfærdskodeksen og 1 ansøgning om udførsel til en slutbruger i Zimbabwe med henvisning til EU's Fælles Holdning af 18. februar 2002 (jf. listen over embargoer i bilag 5).

[1] En tilladelse omfatter både position 3 og 8
[2] En tilladelse omfatter bådeposition 3 og 4, en anden tilladelser omfatter både position 18 og 21
[3] En tilladelse omfatter både position 2 og 4

3. Industriprodukter med dobbelt anvendelse (dual-use)

Sideløbende med kontrollen af udførsel af våben kontrollerer Danmark også udførsel af sensitive industriprodukter, der også kan anvendes til militære formål. Den mest anvendte terminologi er "dual-use produkter", som derfor vil blive anvendt i det følgende. Dual-use produkterne kan i de forkerte hænder medføre en risiko for den internationale fred og sikkerhed, da de bl.a. kan anvendes til udvikling eller produktion af masseødelæggelsesvåben.

De fleste dual-use produkter har en altovervejende civil anvendelse. Eksempler på dual-use produkter som har væsentlig betydning for danske eksportører er:

- IT produkter, computere og computersoftware, der benyttes både i forsvaret og i erhvervslivet
- Telekommunikationsudstyr, der benyttes både i forsvaret og i erhvervslivet
- Måleudstyr, der benyttes inden for almindelige civile fremstillingsprocesser, men som også kan bruges i produktionen af masseødelæggelsesvåben og konventionelle våben
- Kemikalier, der kan anvendes både til civile og militære opgaver
- Laboratorieudstyr, der både kan anvendes til fremstilling af vacciner og biologiske våben

Administrationen er placeret i Økonomi- og Erhvervsministeriets regi (Erhvervs- og Boligstyrelsen).

Eksportkontrollen hviler på et omfattende Internationalt samarbejde

Eksportkontrollen med dual-use produkter er baseret på et omfattende samarbejde i de internationale eksportkontrolregimer:

- Nuclear Supplier's Group (NSG) kontrollerer nukleare materialer og atomteknologi
- Australien Gruppen har til formål at hindre spredning af kemiske og biologiske våben
- Missilteknologiregimet (MTCR) kontrollerer spredning af missilteknologi og missiler, der kan bruges til at fremføre masseødelæggelsesvåben
- Wassenaar Arrangementet har til formål at modvirke destabiliserende opbygninger af konventionelle våben og sensitiv højteknologi
- EU's adfærdskodeks for våbeneksport, hvis kriterier også finder anvendelse for dual-use produkter.

Efter terrorangrebene i USA den 11. september 2001 er der i alle eksportkontrolregimerne foretaget en styrkelse. Den går bl.a. ud på, at regimernes medlemslande også skal bekæmpe terrorisme ved at søge at forhindre, at produkter under eksportkontrol falder i hænderne på terrorister. Danmark har arbejdet aktivt for denne ændring.

Danmark er medlem af alle regimerne, som stort set har den samme medlemskreds på ca. 35 lande[1]. Medlemslandene har indbyrdes forpligtet sig til at udvise ansvarlighed ved udførsel af dual-use produkter, så de ikke bliver til fare for den internationale fred og sikkerhed.

[1] Se *bilag 7*: medlemskab af de internationale eksportkontrolregimer.

Medlemslandene udøver kontrollen i overensstemmelse med deres egne retsforskrifter og administrative procedurer. For EU's medlemsstater gælder et fælles retsgrundlag, jf. nærmere i det følgende. Stillingtagen til de konkrete eksportansøgninger er imidlertid et nationalt anliggende.

Regimernes lister over produkter under eksportkontrol, "kontrollisterne", vedtages i enighed inden for hvert enkelt regime. De må løbende revideres, fordi nogle produkter helt udgår og nye produkter kommer til på grund af den tekniske og politiske udvikling.

Medlemslandene mødes jævnligt for at udveksle oplysninger af fælles interesse, herunder om afslag på eksport af dual-use produkter. Sådanne afslag forpligter i varierende omfang de øvrige deltagere til at udvise tilbageholdenhed i lignende situationer, men den endelige afgørelse forbliver national.

EU's dual-use forordning er rammen for eksportkontrollen i EU-landene

Retsgrundlaget for eksportkontrollen med dual-use produkter er EU's dual-use forordning af 22. juni 2000[1], hvis formål bl.a. er at sætte medlemsstaterne i stand til at leve op til de internationale forpligtelser, som de har påtaget sig ved ratifikation af internationale traktater eller som deltagere i ikke-spredningss- og eksportkontrolregimerne, jf. ovenfor.

Forordningen, der i 2000 undergik en omfattende revision, indeholder regler og procedurer for udstedelse af udførselstilladelser for dual-use produkter i EU-landene. Desuden indeholder den en række bilag, herunder den fælles kontrolliste, som samler eksportkontrolregimernes separate kontrollister i én enkelt liste.

De væsentligste træk ved dual-use forordningen er følgende:

- Forordningen indeholder regler og procedurer for udstedelse af udførselstilladelser for dual-use produkter.
- Retsgrundlaget er EF-traktatens bestemmelser i artikel 133 om den fælles handelspolitik.
- Samhandelen med dual-use produkter i det indre marked er - bortset fra nogle få meget sensitive produkter - ikke under eksportkontrol.
- Udførsel til en række nærtstående lande kan foretages under en såkaldt generel fællesskabsudførselstilladelse. Det betyder i praksis, at eksportørerne i EU ikke har nævneværdige gener ved udførsel af dual-use produkter under eksportkontrol til Australien, Canada, Den Tjekkiske Republik, Ungarn, Japan, New Zealand, Norge, Polen, Schweiz og USA. De skal blot sikre sig, at der bliver foretaget registreringer af bl.a. mængden af produkter, modtagerens navn og adresse, dvs. oplysninger, som normalt vil være til rådighed, fordi de er nødvendige i virksomhedernes forretningsgange.
- Forordningen samler de fire eksportkontrolregimers separate kontrollister i én enkelt, meget omfattende liste. Produkterne er detaljeret opregnet med en beskrivelse ved tekniske specifikationer. Kontrollisten revideres løbende som følge af beslutningerne i eks-

[1] Rådets forordning (EF) nr. 1334/2000 af 22. juni 2000 om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse. Forordningen trådte i kraft den 28. september 2000. Forordningen (ekskl. de omfattende bilag, som er ajourført og findes i EF-Tidende L30 af 5. februar 2003) er medtaget som *bilag 6* til denne rapport.

portkontrolregimerne. Kontrollisten definerer således de produkter, der er under eksportkontrol.

- Produkter, der ikke er opført på kontrollisten, kan i visse tilfælde alligevel være under kontrol, jf. nedenfor om catch-all.
- Der kræves udførselstilladelse for software og teknologi på kontrollisten, også i de tilfælde hvor overførslen finder sted ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til et bestemmelsessted uden for Fællesskabet.
- Forordningen fastlægger en række fælles kriterier, som medlemsstaterne skal tage i betragtning, når de tager stilling til ansøgninger om udførselstilladelser. De kriterier, der er fastlagt i adfærdskodeksen for våbeneksport i EU, gælder således også for udførslen af dual-use produkter.

Samtidigt med og som supplement til dual-use forordningen vedtog Rådet en Fælles Aktion om kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse[1]. Den er under gennemførelse i Danmark.

Med sit fælles retsgrundlag er forordningen grundlaget for et væsentligt samarbejde og koordination mellem medlemsstaterne om eksportkontrol til tredjelande, men den konkrete beslutning om en tilladelse skal udstedes eller afslås, tages af den kompetente nationale myndighed, i Danmark Erhvervs- og Boligstyrelsen. Derfor kan konkrete ansøgninger om udførsel af bestemte produkter til bestemte lande eller slutbrugere blive afgjort forskelligt, alt efter hvilken medlemsstat der træffer afgørelsen.

Særligt om catch-all bestemmelsen

Hovedreglen er, at eksportkontrollen kun omfatter udførsel af produkter, der er opført på kontrollisten. Det er imidlertid muligt, at dual-use produkter, der kan have forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler til fremføring af masseødelæggelsesvåben, kræver udførselstilladelse, selv om de ikke er opført på kontrollisten:

- Udførsel kræver udførselstilladelse, hvis eksportøren af de danske myndigheder er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med missiler eller masseødelæggelsesvåben.

- Hvis eksportøren har kendskab til, at de pågældende produkter helt eller delvist er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler, skal eksportøren meddele dette til Erhvervs- og Boligstyrelsen, som herefter afgør, om der skal søges udførselstilladelse, og om en sådan kan gives.

- Hvis eksportøren har begrundet mistanke om, at de pågældende produkter helt eller delvist er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller missiler, skal eksportøren meddele dette til Erhvervs- og Boligstyrelsen, som herefter afgør, om der skal søges udførselstilladelse, og om en sådan kan gives[2].

---

[1] Rådets fælles aktion af 22. juni 2000 vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendelse (2000/401/FUSP)

[2] Krav om udførselstilladelse som følge af begrundet mistanke om anvendelse af et produkt i relation til masseødelæggelsesvåben indgår i lov nr. 407 af 28. maj 2003, som har ikrafttrædelse den 1. august 2003.

- Fra ikrafttræden den 28. september 2000 af EU's forordning af 22. juni 2000 kræves også udførselstilladelse for produkter til endelig militær anvendelse i lande, der er underlagt international våbenembargo.

Eksportkontrollen i dansk praksis

Dual-use produkter, som er opført på kontrollisten i EU-forordningens Bilag I, må kun udføres fra Danmark med tilladelse fra Erhvervs- og Boligstyrelsen. Styrelsens bekendtgørelse nr. 1213 af 18. december 2000 om udførsel af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse[1] supplerer forordningen og fastlægger straffebestemmelserne for overtrædelse, fx udførsel uden tilladelse eller afgivelse af urigtige oplysninger i forbindelse med ansøgning om udførselstilladelse.

Kontrollen betyder som hovedregel kun, at der skal foreligge en tilladelse til udførsel, enten fordi produktet er opført på kontrollisten, eller fordi det omfattes af catch-all bestemmelserne. Eksportkontrol må derfor hverken forveksles med et forbud mod udførsel (embargo), eller opfattes som en fysisk kontrol med produkter, inden de udføres fra Danmark. Det ville udgøre en helt unødvendig hæmsko for den internationale samhandel.

Det er eksportørens ansvar at søge en udførselstilladelse, hvis en udførsel efter reglerne er under eksportkontrol.

Til udførsel af mindre følsomme produkter, til ikke-kritiske lande, vil det være muligt for eksportøren at få udstedt en forenklet udførselstilladelse. Størstedelen af udførslen fra Danmark af produkter under eksportkontrol foretages under disse tilladelser. Det er en administrativ lettelse for både eksportøren og styrelsen, at de kan udstedes til eksportøren på forhånd til en forventet udførsel i en given fremtidig periode.

De mere kritiske sager kræver en forudgående konkret tilladelse inden udførslen. Erhvervs- og Boligstyrelsens sagsbehandling går i hovedtræk ud på at undersøge, om slutbrugeren efter de foreliggende oplysninger kan anses for pålidelig, og om erklæringen om slutbrugen "til civile formål", som normalt kræves, forekommer troværdig. Styrelsen skal sikre, at slutbrugeren ikke kan forbindes med udviklingen af masseødelæggelsesvåben eller missiler. Desuden skal styrelsen sikre, at en anden medlemsstat ikke har givet afslag på en ansøgning om "en i alt væsentligt identisk transaktion". I så fald skal styrelsen spørge dette andet medlemsland til råds, inden en tilladelse kan udstedes.

Beslutningerne om en ansøgning skal imødekommes eller afslås, træffes således efter en afvejning af sikkerhedspolitiske hensyn over for erhvervspolitiske hensyn. Grundlaget for afgørelserne er navnlig oplysninger fra efterretningsmyndighederne og de oplysninger, Danmark får gennem informationsudvekslingen i de internationale eksportkontrolregimer.

Styrelsens afgørelser kan indbringes for økonomi- og erhvervsministeren.

[1] En revideret bekendtgørelse forventes sat i kraft den 1. august 2003 som følge af lovændringen nævnt i foregående note.

Administrationen af eksportkontrollen

Eksportkontrollen med dual-use produkter varetages af Erhvervs- og Boligstyrelsen under Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Ansøgninger om udførselstilladelser stiles til Erhvervs- og Boligstyrelsen, som samarbejder med en række andre myndigheder om at tilvejebringe det nødvendige informationsgrundlag for sin afgørelse.

Samarbejdet koordineres af Erhvervs- og Boligstyrelsen i den uformelle koordinationsgruppe Eksportkontrolkredsen. Den mødes ca. 6 gange om året og består foruden af Erhvervs- og Bogligstyrelsen af Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Politiets Efterretningstjeneste, Forsvarsministeriet, Forsvarets Efterretningstjeneste, Hærens Ingeniør- og ABC-skole, Forsvarets Sundhedstjeneste, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Told- og Skattestyrelsen og Dansk Industri. På dagsordenen for kredsens møder står bl.a. udviklingen i det internationale eksportkontrolsamarbejde, administrative forhold og ethvert andet relevant spørgsmål om eksportkontrol, som deltagerne ønsker drøftet. Også uden for møderne er der løbende kontakt mellem deltagerne i Eksportkontrolkredsen.

Det er Erhvervs- og Boligstyrelsens mål at sikre de bedst mulige rammebetingelser for de danske eksportvirksomheder. Styrelsen søger løbende at forenkle de administrative procedurer for at begrænse eksportørernes besvær så meget som muligt. Procedurerne skal dog stadig være tilstrækkeligt effektive til at forebygge spredning af produkter til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben og uønsket udførsel af andre sensitive produkter under eksportkontrol, og således sikre Danmarks troværdighed i det internationale samarbejde om eksportkontrol.

Styrelsen har i de senere år udarbejdet forenklede procedurer for sagsbehandlingen, der medfører hurtigere afgørelser. I ukomplicerede sager træffes afgørelsen som regel inden for et par dage. Målsætningen er, at afgørelser træffes inden for 14 dage. Hvis det undtagelsesvis ikke lader sig gøre, giver styrelsen eksportøren en begrundelse for, at afgørelsen ikke har kunnet træffes inden for denne tidsfrist.

Styrelsen har i den forbindelse udviklet et eksportkontrolstyringssystem, som styrelsen anbefaler virksomhederne at bruge. Systemet bygger på de samme principper som fx ISO kvalitetsstyringsprocedurer. Systemet stiller krav til virksomhederne om bl.a. formulering af en eksportkontrolpolitik, udpegning og uddannelse af relevante medarbejdere og indførsel af kvalitetsprocedurer, fx vedrørende nye kunder og produkter. Formålet er, at virksomhederne i alle relevante tilfælde nøje overvejer eksportkontrolreglerne og søger de fornødne informationer eller tilladelser hos styrelsen.

I øjeblikket er 3 virksomheder tilknyttet denne kvalitetsstyring, men det er hensigten, at dette kvalitetsstyringssystem skal indføres i flere virksomheder.

Information til virksomhederne

Ikke alle danske eksportvirksomheder, der udfører dual-use produkter, har tilstrækkelig viden om reglerne. Det er væsentligt, at de ikke af denne grund kommer til at overtræde eksportkon-

trolbestemmelserne. Styrelsen gør derfor en stor indsats for at udbrede kendskabet til reglerne mest muligt. Overtrædelse kan skade en virksomheds omdømme og medføre tab af indtjening, hvortil kommer risikoen for straf på op til 2 års fængsel, under skærpende omstændigheder stigende til 6 år.

Informationsindsatsen har følgende former:

- Erhvervs- og Boligstyrelsen har udbygget sin hjemmeside[1], så den nu indeholder al offentlig tilgængelig information om eksportkontrol med dual-use produkter. Her kan eksportørerne finde de gældende retsregler og kontrollisten, få detaljeret vejledning om sagsbehandlingen og bestille ansøgningsskemaer samt følge den nyeste udvikling på eksportkontrolområdet.
- Styrelsen har direkte kontakt med virksomhederne med henblik på rådgivning. Styrelsen afholder også regelmæssigt konferencer og ERFA-møder, hvor virksomhederne opfordres til at deltage, for at de kan få ajourført deres viden om reglerne for eksportkontrol, den seneste internationale udvikling samt blive informeret om de kritiske produkter og lande. Møderne har karakter af en dialog mellem virksomhederne og Erhvervs- og Boligstyrelsen med henblik på at tilrettelægge eksportkontrollen effektivt og med så stor opbakning fra virksomhederne som muligt.
- Styrelsen vil besøge virksomhederne for at påse, at de overholder vilkårene i de forenklede tilladelser.
- Etableringen af en database er i gang og forventes taget i brug i august 2003. Den indeholder slutbrugeroplysninger, oplysninger om sensitive lande og produkter samt afslag. Databasen vil give mulighed for en hurtig information til eksportører, der påtænker en udførsel.

De forskellige typer udførselstilladelser

Med den nye dual-use forordning, som trådte i kraft den 28. september 2000, er samhandelen i EU's indre marked i alt væsentligt fritaget for eksportkontrol, og ligeledes blev der indført meget lempelige regler for udførsler til en række nærtstående lande. Grundlæggende opereres der med to slags tilladelser, henholdsvis forenklede tilladelser, hvor der findes forskellige typer tilpasset forskellige behov, og individuelle tilladelser, som overvejende anvendes, hvis der ikke er mulighed for at udstede en forenklet tilladelse.

Forenklede udførselstilladelser

Fælles for de forenklede tilladelser er, at de udstedes som en tilladelse til at foretage nærmere definerede men ikke konkrete og på forhånd kendte udførsler, samt at de har en længere varighed. Eksportøren er forpligtet til at overholde en række vilkår til de forenklede tilladelser, primært at der føres detaljerede optegnelser vedrørende udførslerne foretaget under tilladelsen. Der findes følgende typer forenklede tilladelser:

- Generelle fællesskabsudførselstilladelser, som kan benyttes ved udførsel af alle produkter undtagen de mest kritiske ved udførsel til en række nærtstående lande (for tiden Au-

[1] http://www.ebst.dk/eksportkontrol

stralien, Canada, Den Tjekkiske Republik, Ungarn, Japan, New Zealand, Norge, Polen, Schweiz og USA).

- Globale udførselstilladelser, som giver en bestemt eksportør tilladelse til i en given periode at udføre bestemte kategorier af produkter til et eller flere bestemt angivne lande. De globale udførselstilladelser kan benyttes til ethvert produkt på kontrollisten og bruges især ved regelmæssig eksport til en række ikke-kritiske lande.
- Én samlet tilladelse - eksportkontrolstyring, som er den mest omfattende forenklede tilladelse. Den udstedes derfor kun til virksomheder, der har indført eksportkontrolstyring, som er et kvalitetsstyringssystem på eksportkontrolområdet. Herved forpligter virksomheden sig til bl.a. at udforme en eksportkontrolpolitik, at uddanne medarbejdere, at indføre procedurer for eksportkontrollen samt at udføre interne og eksterne audits.
- Specielt tilpassede tilladelser, som styrelsen har mulighed for at udarbejde i samarbejde med eksportøren, tilpasset eksportørens særlige behov.

Individuelle udførselstilladelser

Hvis eksportøren har et behov, der ikke kan dækkes af forenklede udførselstilladelser, kan der udstedes individuelle udførselstilladelser. De individuelle tilladelser skal ydermere altid anvendes til udførsel af produkter, som er omfattet af reglerne om catch-all. De individuelle tilladelser anvendes også i forbindelse med enkeltstående udførsler til en bestemt slutbruger, hvor eksportøren ikke forudser fremtidige udførsler.

Udførsel af industrielle dual-use produkter fra Danmark i 2002

Langt den overvejende del af dual-use udførslerne finder sted under *forenklede udførselstilladelser*. Virksomhederne skal blot opbevare, men ikke systematisk indsende oplysninger til styrelsen vedrørende de enkelte udførsler. Hertil kommer, at data til udenrigshandelsstatistikken ikke indsamles på grundlag af kontrollistens kategorier. Det er derfor ikke muligt at give et fuldstændigt billede af omfanget, værdien eller modtagerlandene for industrielle dual-use produkter fra Danmark.

For den del af udførslen, som sker på grundlag af *individuelle udførselstilladelser*, foreligger der dog konkrete oplysninger, fordi disse tilladelser altid gives efter en konkret vurdering. Der er i 2000-2002 udstedt individuelle udførselstilladelser bl.a. til Albanien, Australien, Canada, Holland, Hviderusland, Indien, Iran, Israel, Israel/Palæstina, Hong Kong, Kina, Kroatien, Libyen, Litauen, Malaysia, Norge, Polen, Qatar, Rumænien, Rusland, Saudi Arabien, Singapore, Slovakiet, Slovenien, Storbritannien, Sydafrika, Sydkorea, Syrien, Taiwan, Tyrkiet, Ukraine og USA.

Antal tilladelser og afslag vedr. udførsel af industrielle dual-use produkter i 1999-2002 er anført i *tabel 6*[1]. Faldet i antallet af forenklede tilladelser fra 29 i 2001 til 11 i 2002 skyldes navnlig, at tilladelserne har en gyldighed på 2 år. De tilladelser, der blev udstedt i 2001, var fortsat gyldige i 2002. Stigningen i antallet af individuelle tilladelser fra 30 i 2001 til 74 i 2002 skyldes formentlig terrorangrebet i USA den 11. september 2001 samt eksportørernes større opmærksomhed på eksportkontrolreglerne. Faldet i catch-all sagerne fra 23 i 2001 til 10 i 2002 skyldes et væsentlig fald i ansøgningerne fra én enkelt eksportør.

[1] Det reelle antal ansøgninger, som blev behandlet af Styrelsen i 2002 var 116. En del af disse ansøgninger vedrører midlertidig eksport eller tekniske vurderinger og indgår derfor ikke i opgørelsen. Endvidere blev en række ansøgninger af forskellige grunde annulleret.

Tabel 6: Tilladelser og afslag vedr. udførsel af industrielle dual-use produkter

Ansøgt Tilladelse	1999		2000		2001		2002	
	Tilladelser	Afslag	Tilladelser	Afslag	Tilladelser	Afslag	Tilladelser	Afslag
Forenklede Tilladelser	59	0	6	0	29	0	11	0
Individuelle Tilladelser	63	2	25	0	30	1	74	4[1]
Catch-all sager	8	2	12	3	23	0	10	0

Som det ses er antallet af registrerede afslag yderst begrænset. I perioden 1999-2001 var der således kun 8 afslag, som repræsenterede en samlet værdi af ca. 5,2 mio. DKK og i 2002 var der 4 afslag til en samlet værdi af DKK 97.305. De få afslag skyldes navnlig, at virksomhederne ofte selv beslutter sig til at undlade at gennemføre en eksport, hvis de efter at have rådført sig med Erhvervs- og Boligstyrelsen eller de danske efterretningsmyndigheder har fået oplysning om, at sandsynligheden for afslag er stor, fx fordi der foreligger kritiske oplysninger om slutbrugeren eller slutbrugen. Disse tilfælde registreres ikke som afslag.

I *tabel 7* gives en oversigt over typiske dual-use produkter og i *tabel 8* en oversigt over eksporterende virksomheder.

Tabel 7: Typiske industrielle dual-use produkter udført i 2000-2002

Analysatorer	Gasmonitorer og elektroniske kredsløb	Server
Anlæg for behandling af gasser	Grafitblokke	Standard produkter for cementproduktion
Bragg gittre	Hydrofoner	Stjernekamera
Brugt reaktorbrændsel	Integrerede kredse	Stroboscope
Convertere	Kabler	Telekommunikationsudstyr
Datamater	Kameraer	Transmissionsudstyr
Dele til cooler	Krypteringsprodukter	Tungt vand
Dele til ovne	Laboratorieartikler	Udstyr og reservedele til varmeanlæg
Dele til røgrensningsanlæg	Lasere	Udstyr til scanning med ultralyd
Elektronik	Magnetometre	Udstyr til spildevandsrensningsanlæg
Elektroniske komponenter	Monitorer	Udviklingsplatforme og delkomponenter
Fiber/trådmaterialer	Målevogn	Undervandsfartøj
Fiberlasere og produktionsanlæg til fremstilling af absorberende materiale	Optiske bølgeledere	Varmeveksler
Firewall	Optiske dele	Vindmøller
Følere og lasere	Optiske fiberkabler	
	Programprodukter/software	
	Rør, ventiler & pumper	

[1] Akustisk udstyr til en samlet værdi af DKK 97.305 til slutbrugere i Indien og Israel. Nærmere information om tallene for 1999-2001 findes i de 2 tidligere rapporter 1999 og 2000-2001.

Tabel 8: Eksportører af industrielle dual-use produkter 1999-2002

Virksomheder, som har fået tilladelse eller afslag på udførsel af dual-use produkter i 1999-2002 eller som f.eks. har fået foretaget en teknisk vurdering af produkter

ABB Energi & Industri A/S	Haldor Topsøe A/S
Airprocess	Heto Holten A/S
Alcatel AirTech Instruments A/S	Hewlett-Packard A/S
Aqilent Technologies Denmark A/S	IBM Denmark A/S
APV Heat Exchanger	IBM Software Delivery Solution
B-K Medical	I-Data International
Brüel & Kjær Sound & Vibration Measurement	I-Data Networks
Brüel & Kjær	JAI A/S
ChipSign A/S	Innova AirTech Instruments A/S
Cocom A/S	Ionas
Cocopelli A/S	JAI
Compaq Computer A/S	Kemira
Crimp A/S	Kjærgaard el & Industri Automatik
Cryptomathic A/S	Koheras A/S
Crystal Fibre A/S	Krüger
Dako A/S	LicEnergy
Dakocytomation A/S	L.M. Ericsson A/S
Damas AS	Lasat Networks
Danphone A/S	Lucent Technologies Denmark A/S
Danstoker	MAN B&W Diesel A/S
Dantec Measurement Technology A/S	Mape Machinery
Danvest Energy	Maridan A/S
Dan-Webforming Int. A/S	Motorola A/S
Den Danske Bank	NKT Integration
DESK	NKT Research Center A/S
Digianswer A/S	Nordic Computer A/S
Draka Denmark A/S	Nordic Computer Leasing A/S
DSC Communications A/S	Nunc A/S
EAC Trading	OFS Fitel Denmark A/S
Epoka Data A/S	Reson A/S
Epoka Group A/S	S.P.Radio A/S
Epoka Systems A/S	Seven Technologies Denmark A/S
Epoka Trading A/S	Telebit Communications A/S
Ericsson Telebit A/S	Telebit Technologies Denmark A/S
ETI A/S	Tellabs Denmark A/S
F.L. Smidth & Co. A/S	Terma A/S
F.L.S. Automation A/S	Tjæreborg Industri A/S
FLS Miljø A/S	UBS Technologies A/S
Force Instituttet	Udenrigsministeriet
Forskningscenter Risø	United Milling Systems
Friatec Skandinavian A/S	Vestas International Wind Technology
Glynwed A/S	Yxlon International AS
GN Nettest A/S	Zickert Miljø A/S
Gorm T. Lange	AAB Industri og Aarhus Radio Lager A/S
	A.R.L. Trading

4. Internationalt samarbejde om eksportkontrol

I dette afsnit gives en oversigt over de vigtigste internationale aftaler, som har betydning for udførsel af våben og produkter med dobbelt anvendelse fra Danmark. De fleste industrilande, og dermed de største leverandører af våben og teknologi til våbenfremstilling, er med i aftalerne. En oversigt over medlemskab af de specialiserede eksportkontrolregimer Zangger Komiteen, NSG, Australien Gruppen, MTCR og Wassenaar Arrangementet er medtaget som *bilag 7*.

Traktaten om Ikke-spredning af atomvåben – NPT

Traktaten om Ikke-spredning af Atomvåben (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons, NPT) blev åbnet for undertegnelse i juli 1968 og trådte i kraft i marts 1970. Danmark ratificerede traktaten i december 1968.

NPT er hovedhjørnestenen i det internationale samfunds bestræbelser på at hindre spredning af atomvåben og i sidste ende at afskaffe disse våben.

Traktaten skelner mellem atomvåbenmagter og ikke-atomvåbenmagter. De 5 anerkendte atomvåbenmagter (USA, Rusland, Kina, UK og Frankrig) forpligter sig til ikke at overføre atomvåben til ikke-atomvåbenmagter og til ikke at bistå disse med at fremstille eller erhverve atomvåben. Ikke-atomvåbenmagterne forpligter sig til ikke at modtage eller fremstille atomvåben. For at sikre at ikke-atomvåbenmagterne overholder denne forpligtelse, indgås sikkerhedsaftaler mellem disse lande og IAEA (International Atomic Energy Agency). Formålet med aftalerne er at kontrollere, at nukleart materiale fra fredelig udnyttelse af atomenergi ikke anvendes til fremstilling af atomvåben. Endeligt forpligter de deltagende stater sig til forhandlinger om standsning af atomvåbenkapløbet og atomvåbennedrustning.

Zangger Komiteen

Zangger Komiteen blev oprettet i 1971 som et forum for nukleare leverandører med henblik på at drøfte fortolkningsspørgsmål i relation til ikke-spredningstraktatens bestemmelser. Zangger Komiteen offentliggjorde i 1974 en liste over nukleare produkter, hvor eksporten til lande, der ikke havde tiltrådt ikke-spredningstraktaten, ville udløse særlige kontrolforanstaltninger.

Nuclear Suppliers' Group – NSG

NSG er et uformelt eksportkontrolarrangement, som blev etableret i 1974 med sigte på at hindre, at eksporten af nukleare materialer, udstyr og teknologi bidrager til spredning af kernevåben. Gruppen omfatter 38 lande, herunder samtlige EU's medlemslande.

NSG-landene har aftalt en liste over nukleare materialer, udstyr og teknologi, hvor eksport kræver særlige kontrolforanstaltninger. Listen repræsenterer en udvidelse i forhold til Zangger Komiteens liste. Herudover har gruppen aftalt særlige retningslinier for eksport af nukleart relaterede produkter, som også har ikke-nuklear anvendelse.

NSG reviderede i 2002 sine retningslinier med henblik på også at forhindre, at nukleart materiale falder i hænderne på terrorister.

Konventionen om Forbud mod Biologiske Våben – BTWC

Konventionen om Forbud mod Biologiske Våben blev åbnet for undertegnelse i april 1972 og trådte i kraft i marts 1975. Danmark ratificerede konventionen i marts 1973.

Konventionen forbyder de deltagende stater at udvikle, producere, oplagre, anskaffe sig eller beholde biologiske våben samt produktionsudstyr og fremføringsmidler hertil. Det er endvidere forbudt at tilskynde andre til eller hjælpe dem med at anskaffe sig sådanne våben, produktionsudstyr og fremføringsmidler.

De deltagende stater er forpligtet til at sikre, at disse bestemmelser ikke krænkes, og at bestræbelser på at lette udveksling af udstyr, materiel og videnskabelig og teknisk information tjener fredelige formål.

Konventionen om Forbud mod Kemiske Våben – CWC

Konventionen om Forbud mod Kemiske Våben blev åbnet for undertegnelse i januar 1993 og trådte i kraft i april 1997. Danmark ratificerede konventionen i juli 1995.

Konventionen forbyder de deltagende stater at udvikle, fremstille, erhverve sig, oplagre, beholde eller anvende kemiske våben. Det er endvidere forbudt at overføre kemiske våben til nogen eller bistå eller tilskynde andre til aktiviteter, som er forbudt ifølge konventionen. De deltagende stater har pligt til at destruere alle kemiske våben og produktionsanlæg hertil inden for 10 år fra konventionens ikrafttræden.

De deltagende stater er forpligtet til at sikre, at disse bestemmelser ikke krænkes, og at bestræbelser på at lette udveksling af kemikalier, udstyr og videnskabelig og teknisk information tjener formål, som ikke er forbudt ifølge konventionen.

Konventionen indeholder et kontrolsystem for kemikalier, som kan anvendes til fremstilling af kemiske våben, men som samtidig har lovlige civile anvendelser. Virksomheder og institutioner, der arbejder med sådanne kemikalier, kan blive genstand for rutineinspektioner.

Hvis en deltagende stat har mistanke om overtrædelse af konventionen, kan den anmode om inspektion på stedet i en anden deltagende stat.

Til at overvåge overholdelsen af konventionen er der oprettet en organisation med hjemsted i Haag, "Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons" (OPCW). Erhvervs- og Boligstyrelsen varetager som national dansk myndighed opgaver og interesser i forhold til OPCW.

Australien Gruppen

Australien Gruppen har til formål at hindre spredning af kemiske og biologiske våben gennem eksportkontrol med komponenter og produktionsudstyr hertil. Den blev oprettet i 1985, og Danmark har været medlem af gruppen fra starten.

Medlemmerne har udarbejdet en fælles liste over produkter, som skal undergives eksportkontrol. De udveksler information om deres eksport samt om andre spørgsmål af fælles interesse. Samarbejdet er uformelt. Beslutninger om konkrete eksportansøgninger træffes således af det enkelte medlemsland, i Danmark efter ansøgning til Erhvervs- og Boligstyrelsen.

Australien Gruppen supplerer konventionerne om forbud mod kemiske og biologiske våben, idet dens kontrollister er lidt mere omfattende end kemivåbenkonventionens lister (der findes ingen officiel liste tilknyttet biologivåbenkonventionen) og desuden omfatter produktionsudstyr.

Australien Gruppen reviderede i 2002 sine retningslinier med henblik på også at forhindre, at kontrollerede produkter falder i hænderne på terrorister.

Missilteknologiregimet – MTCR

Missilteknologiregimet ("Missile Technology Control Regime" eller MTCR) har til formål at hindre udbredelse af teknologi og missiler til fremføring af masseødelæggelsesvåben. Regimet blev oprettet i 1987, og Danmark har været medlem fra starten.

Medlemmerne har udarbejdet en fælles liste over produkter, som skal undergives eksportkontrol. De udveksler information om deres eksport samt om andre spørgsmål af fælles interesse.

Samarbejdet er uformelt. Beslutninger om konkrete eksportansøgninger træffes således af det enkelte medlemsland. I Danmark sker det efter ansøgning til Erhvervs- og Boligstyrelsen eller, hvis de pågældende produkter klassificeres som våben, til Justitsministeriet.

Missilteknologiregimet vedtog i 2003 på dansk initiativ en ændring af sine retningslinier med henblik på også at forhindre, at kontrollerede produkter falder i hænderne på terrorister.

EU's adfærdskodeks for våbeneksport

EU Rådet (udenrigsministre) vedtog den 8. juni 1998 en adfærdskodeks for våbeneksport i form af en politisk bindende erklæring. En lang række ikke-medlemslande har tilsluttet sig kodeksens formål og kriterier for våbeneksport.

Adfærdskodeksens kriterier skal tages i betragtning i forbindelse med medlemslandenes vurderinger af ansøgninger om eksport af våben. Kodeksens operative bestemmelser in-

deholder desuden bestemmelser om udveksling af oplysninger om afslag på eksportansøgninger; om indbyrdes konsultationer i tilfælde af, at et medlemsland ønsker at give tilladelse til eksport, hvor et andet medlemsland har givet afslag; og om afgivelse af årlige rapporter om anvendelsen af adfærdskodeksen. Disse bestemmelser er mere vidtgående end i nogen af eksportkontrolregimerne.

Kodeksen har haft stor betydning for EU-landenes indbyrdes informationsudveksling og debat om våbeneksportspørgsmål. Den har samtidig ført til større offentlighed om våbeneksport og stimuleret den offentlige debat i medlemslandene.

Under dansk formandskab udsendtes i efteråret 2002 en årsrapport om anvendelsen af kodeksen med et væsentligt mere omfattende statistiske materiale end tidligere samt et systematisk kompendium over medlemslandenes principbeslutninger vedr. kodeksen.

Wassenaar Arrangementet

Wassenaar Arrangementet har til formål at bidrage til regional og international sikkerhed gennem større åbenhed og ansvarlighed i forbindelse med eksport af våben samt dual-use produkter og teknologier, der kan anvendes såvel civilt som militært. Fra 2001 har Arrangementet også udtrykkeligt haft til formål at forhindre kontrollerede produkter i at falde i hænderne på terrorister. Arrangementet blev oprettet i 1996 og har sekretariat i Wien. Danmark har været medlem fra starten.

Medlemmerne har udarbejdet en fælles liste over våben og dual-use produkter, som skal undergives eksportkontrol. De udveksler information om deres eksport af våben og dual-use produkter samt om andre spørgsmål af fælles interesse.

Samarbejdet er uformelt. Beslutninger om konkrete eksportansøgninger træffes således af det enkelte medlemsland. I Danmark sker det efter ansøgning til Justitsministeriet, når det gælder våben, og Erhvervs- og Boligstyrelsen når det gælder dual-use produkter. Danmark støtter en udvidelse af den indbyrdes udveksling af information om våbenoverførsler og bidrager selv med udvidet information.

OSCE's dokument vedrørende håndvåben og lette våben

Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) vedtog i 2000 et dokument med anbefalinger vedrørende eksportkontrol med håndvåben og lette våben og udveksling af oplysninger om overførsler af sådanne våben mellem medlemslandene.

FN's handlingsprogram til bekæmpelse af illegal handel med håndvåben og lette våben

Handlingsprogrammet blev vedtaget i enstemmighed på FN's håndvåbenskonference i New York i juli 2001 og sigter på bekæmpelse af den illegale handel med håndvåben og lette våben. Handlingsprogrammet pålægger medlemslandene at føre kontrol med eksport, transit og formidling af overførsler (brokering) af håndvåben og lette våben.

Bilag

Bilag 1: Bekendtgørelse af lov om våben og eksplosivstoffer 43

Bilag 2: Lov om krigsmateriel m.v. 53

Bilag 3: Adfærdskodeks for våbeneksport i EU 59

Bilag 4: Kategorier af militært udstyr på EU's fælles liste 65

Bilag 5: Aktuelle våbenembargoer 67

Bilag 6: Rådets forordning (EF) nr. 1334/2000 af 22. juni 2000 71

Bilag 7: Medlemskab af de internationale eksportkontrolregimer 79

Bilag 8: Links til hjemmesider om eksportkontrol 81

Bilag 1

Lovbekendtgørelse nr. 67 af 26. januar 2000 som ændret ved lov nr. 433 af 31. maj 2000 og lov nr. 378 af 6. juni 2002

Bekendtgørelse af lov om våben og eksplosivstoffer

Herved bekendtgøres lov om våben og eksplosivstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 735 af 11. august 1994, med de ændringer, der følger af § 2 i lov nr. 350 af 23. maj 1997, § 3 i lov nr. 411 af 10. juni 1997 og lov nr. 363 af 2. juni 1999.

§ 1. Det er forbudt uden tilladelse af justitsministeren eller den, han dertil bemyndiger, at indføre eller tilvirke:

1) Skydevåben samt piber, låsestole, aftagelige magasiner og baskyler til skydevåben,
2) ammunition til skydevåben, derunder også patronhylstre, tændskruer, fænghætter, brandrør og projektiler,
3) håndgranater, bomber, miner og lignende våben, der virker ved en gennem eksplosion fremkaldt trykvirkning eller udslyngning af smålegemer,
4) håndgranater, bomber, patroner og lignende som våben eller ammunition fremtrædende genstande, der indeholder eller er beregnede til at indeholde faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende, bedøvende eller irriterende, såvel som dele af sådanne våben eller ammunitionsgenstande, samt redskaber til at bringe dem i virksomhed,
5) eksplosivstoffer (eksplosive stoffer og eksplosivstofholdige genstande),
6) armbrøster og slangebøsser,
7) signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben,
8) lyddæmpere, såfremt de er konstrueret til montering på skydevåben,
9) optisk elektroniske sigtemidler med lysstråle eller med elektronisk lysforstærknings- eller infrarødt udstyr, såfremt de er konstrueret til montering på skydevåben eller armbrøster.

Stk. 2. Undtaget fra forbudet er:
a) Luft- og fjederbøsser, bortset fra de i stk. 1, nr. 6, nævnte, og ammunition hertil,
b) indstikningspatroner af kaliber ikke over 4,5 mm og dertil hørende ammunition med kugleformet projektil og patronlængde ikke over 12 mm,
c) slagteapparater, der udelukkende kan anvendes til slagtning, og ammunition, der udelukkende kan anvendes dertil,
d) pyrotekniske artikler.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at våben, bortset fra bagladevåben til enhedspatroner, er undtaget fra forbudet i stk. 1, nr. 1.

Stk. 4. Justitsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at forbudet i stk. 1 også skal gælde for andre luft- og fjederbøsser end armbrøster og slangebøsser. Justitsministeren kan samtidig fastsætte særlige bestemmelser for medlemmer af skytteforeninger og andre foreninger og for foreningerne som sådan.

Stk. 5. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om de eksplosivstoffer, der er omfattet af forbudet i § 1, herunder om disse stoffers fremstilling, mærkning, markedsføring, forhandling, indførsel, overførsel, udførsel, erhvervelse, besiddelse, opbevaring og anvendelse.

Stk. 6. Beredskabsstyrelsen er rådgivende for myndigheder og andre vedrørende de eksplosivstoffer, der er omfattet af forbudet i § 1, og fører tilsyn med virksomheder, der fremstiller de nævnte eksplosivstoffer.

§ 2. Det er forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, ved overdragelse at erhverve genstande eller stoffer, der er omfattet af forbudet i § 1, eller at besidde, bære eller anvende sådanne genstande eller stoffer. Det samme gælder for personer under 18 år med hensyn til de genstande, der er omfattet af § 1, stk. 2, litra a og b.

Stk. 2. I tilfælde, hvor der efter stk. 1 gælder krav om tilladelse eller alder for at erhverve eller besidde genstande eller stoffer, er det forbudt at overdrage eller overlade andre besiddelsen af disse, medmindre erhververen eller modtageren foreviser den fornødne tilladelse eller godtgør at være fyldt 18 år. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser herom.

Stk. 3. Foranstående bestemmelser skal dog ikke være til hinder for, at et skydevåbens pibe- eller låsedele eller dele af baskyler ved istandsættelse fornys. Tilsvarende gælder aftagelige magasiner til skydevåben.

§ 2 a. Indehavere af jagttegn og medlemmer af skytteforeninger, der har en våbenpåtegning til glatløbede haglgeværer på medlemsbeviset, kan uanset forbudet i § 2, stk. 1, til eget brug erhverve, besidde, bære og anvende følgende genstande:

1) Glatløbede haglgeværer med en pibelængde på mindst 55 cm, der højst er af kaliber 12, og som ikke kan indeholde mere end 2 haglpatroner,
2) piber, baskyler og aftagelige magasiner til de haglgeværer, der er nævnt i nr. 1,
3) færdigladede haglpatroner til de haglgeværer, der er nævnt i nr. 1, såfremt haglene er løstliggende og har en diameter på højst 4 mm, samt omladehætter og halvladte eller tomme patronhylstre til de nævnte haglpatroner. Blyhaglpatroner er ikke omfattet af bestemmelsen

.

Stk. 2. Indehavere af jagttegn og medlemmer af skytteforeninger, der har våbenpåtegning efter stk. 1 på medlemsbeviset, kan endvidere til eget brug erhverve og besidde andre glatløbede haglgeværer med en pibelængde på mindst 55 cm.

Stk. 3. De genstande, der er nævnt i stk. 1 eller stk. 2, må ikke overdrages eller overlades til andre, medmindre erhververen eller modtageren foreviser fornøden tilladelse, jagttegn eller medlemsbevis til en skytteforening med en våbenpåtegning efter stk. 1 og godtgør, at det tilhører den pågældende. Justitsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 4. Tidligere indehavere af jagttegn, der opfylder betingelserne for at erhverve jagttegn, kan fortsat besidde de genstande, der er nævnt i stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 2.

Stk. 5. Efter regler, der fastsættes af justitsministeren, kan skytteforeninger give våbenpåtegning efter stk. 1 på medlemsbeviser.

§ 2 b. Jagttegn kan kun udstedes med samtykke fra justitsministeren eller den, han bemyndiger hertil. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om behandlingen af sager om samtykke til udstedelse af jagttegn.

§ 2 c. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at skytteforeninger under De Danske Skytteforeninger, skytteforeninger under Forbundet af Danske Sortkrudtsskytteforeninger, skytteforeninger under Dansk Skytte Union og skytteforeninger under Dansk Firmaidrætsforbund kan give våbenpåtegning på foreningens medlemsbeviser til skydevåben, der er optaget på Skytteforeningernes, Unionens eller Firmaidrætsforbundets skydeprogrammer.

Stk. 2. Medlemmer af skytteforeninger, der har våbenpåtegning på medlemsbeviset efter stk. 1, kan uanset forbudet i § 2, stk. 1, til eget brug erhverve, besidde, bære og anvende de skydevåben, der er nævnt i våbenpåtegningen, samt piber og låsestole til de nævnte skydevåben og ammunition samt aftagelige magasiner dertil.

Stk. 3. De genstande, der er nævnt i stk. 2, må ikke overdrages eller overlades til andre, medmindre erhververen eller modtageren foreviser fornøden tilladelse eller medlemsbevis til en skytteforening med en våbenpåtegning efter stk. 1 og godtgør, at det tilhører den pågældende. Justitsministeren fastsætter nærmere regler herom.

§ 2 d. Den tilladelse, der er nævnt i § 2, stk. 1, jagttegn eller medlemsbevis til en skytteforening med våbenpåtegning, jf. § 2 a, stk. 1, eller § 2 c, skal medbringes, når våbenet bæres, og på forlangende forevises for politiet. Sammen med jagttegn eller et medlemsbevis som nævnt i 1. pkt. skal indehaveren endvidere medbringe yderligere legitimation, f.eks. kørekort eller ID-kort, og på forlangende forevise den for politiet.

§ 2 e. (Ophævet).

§ 2 f. Tilladelser og samtykker efter denne lov eller efter bestemmelser, der er udfærdiget i medfør af loven, kan til enhver tid tilbagekaldes.

§ 3. Justitsministeren kan, såfremt han finder det påkrævet, påbyde, at enhver, der er i besiddelse af genstande, der omfattes af forbudet i § 1, skal gøre anmeldelse derom efter nærmere af justitsministeren fastsatte regler. Justitsministeren kan endvidere fastsætte bestemmelser om, at de i § 1 nævnte våben mv. skal påføres identifikationsnummer.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte sådanne bestemmelser vedrørende opbevaringen af og rådigheden over de i § 1 nævnte genstande og stoffer, som er påkrævet af hensyn til sikkerheden.

Stk. 3. Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til kontrol af:

1) Våbensamlinger,
2) våbenlagre og våbenbøger hos våbenhandlere,

3) krudtoplaget hos personer, der har tilladelse til genopladning af ammunition eller til køb af sortkrudt, fænghætter mv.,
4) lokaler, hvor de i lovens § 9, stk. 2, nævnte skytteforeninger opbevarer våben.

Stk. 4. Beredskabsstyrelsen og politiet har til enhver tid uden retskendelse mod behørig legitimation adgang til virksomheder, der fremstiller, indfører, udfører, opbevarer, forhandler eller på anden måde er i besiddelse af de eksplosivstoffer, der er omfattet af forbudet i § 1, og kan i forbindelse hermed for den pågældendes regning udtage prøver af sådanne eksplosivstoffer og underkaste disse en teknisk undersøgelse. I tilfælde, hvor prøveudtagningen sker hos en detailhandler, godtgør Beredskabsstyrelsen eller politiet detailhandleren indkøbsprisen og opkræver beløbet hos importøren eller fabrikanten.

Stk. 5. Såfremt det under særlige omstændigheder er påkrævet af hensyn til den offentlige sikkerhed, kan justitsministeren bestemme, at genstande eller stoffer, der er omfattet af forbudet i § 1, skal afstås til det offentlige mod fuld erstatning eller deponeres. Forinden der fastsættes sådanne bestemmelser vedrørende skytteforeninger under De Danske Skytteforeninger, skytteforeninger under Dansk Skytte Union og skytteforeninger under Dansk Firmaidrætsforbund, skal der så vidt muligt forhandles med Skytteforeningerne, Unionen og Firmaidrætsforbundet.

Stk. 6. I tilfælde, hvor der skal ydes erstatning i anledning af foranstaltninger efter stk. 5, fastsættes erstatningen i mangel af mindelig overenskomst af en for hele landet nedsat vurderingskommission, bestående af 4 medlemmer, nemlig et af præsidenten for Københavns byret udpeget medlem af nævnte ret som formand og tre våbenkyndige medlemmer, hvoraf et udnævnes af justitsministeren, et udpeges af Dansk Handel & Service og et udpeges af Danmarks Jægerforbund. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende.

§ 4. På steder, hvortil der er almindelig adgang, er det forbudt at bære kniv eller dolk, medmindre det sker som led i erhvervsudøvelse, til brug ved jagt, lystfiskeri eller sportsudøvelse eller har et andet lignende anerkendelsesværdigt formål. Forbudet omfatter dog ikke foldeknive med en klinge på højst 7 cm.

Stk. 2. Det er forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, at erhverve, besidde, bære eller anvende slag- eller stødvåben, herunder knojern, totenschlægere, gummiknipler og lignende.

Stk. 3. Justitsministeren kan udstede regler om forbud mod at indføre, ved overdragelse at erhverve, at besidde, bære eller anvende, at overdrage eller at overlade andre besiddelsen af:

1) Skarpe våben, hvis klinge overstiger 12 cm, knive med tværstillet greb beregnet til stød, springknive, springstiletter, faldknive, faldstiletter og lignende samt kårdestokke og andre tilsvarende skjulte våben,
2) kastestjerner, kasteknive og lignende,
3) genstande, der uden at fremtræde som våben eller ammunition er egnede til at anvendes på lignende måde som de i § 1, nr. 4, nævnte genstande,
4) stoffer, der kan anvendes til fremstilling af de eksplosivstoffer, der er omfattet af forbudet i § 1, eller til indfyldning i de i § 1, stk. 1, nr. 4, nævnte genstande,

5) våben, der er beregnet til at virke lammende, bedøvende eller blændende ved udladning af elektrisk strøm,
6) laservåben, der er særligt beregnet til som eneste eller som en af flere våbenvirkninger at forårsage permanent blindhed på ubeskyttede øjne.

§ 4 a. Justitsministeren kan fastsætte regler om forbud mod annoncering med salg af våben, som ikke må besiddes uden tilladelse. Dette gælder dog ikke jagt- og konkurrencevåben.

§ 4 b. Justitsministeren kan fastsætte regler om godkendelse af erhvervsdrivende og disses ansatte i relation til erhvervsmæssig handel med våben, ammunition mv.

§ 5. Det er forbudt uden justitsministerens tilladelse at tilvirke og udvikle eller med henblik herpå forske i faste stoffer, væsker eller luftarter, som ved spredning virker skadevoldende, bedøvende eller irriterende. Justitsministeren kan fastsætte regler for opbevaring af sådanne stoffer.

§ 6. Det er forbudt uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, i hvert enkelt tilfælde at udføre:

1) Våben af enhver art med undtagelse af jagtvåben,
2) ammunition med undtagelse af ammunition til jagtvåben,
3) materiel til land-, sø- eller luftkrig,
4) maskiner, instrumenter, apparater og andre produktionsmidler, der overvejende anvendes til fremstilling eller vedligeholdelse af våben, ammunition eller krigsmateriel, samt dele og tilbehør til sådanne produktionsmidler,
5) eksplosivstoffer, der er omfattet af forbudet i § 1.

Stk. 2. Justitsministeren kan udstede forbud mod, at der udføres våben og ammunition af nogen art.

§ 6 a. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser, hvorefter personer, der indrejser til landet for at deltage i jagt eller skydekonkurrencer, eller som udrejser herfra med sådant formål, uden tilladelse kan medføre jagt- og konkurrencevåben samt ammunition hertil.

§ 6 b. For indgivelse af ansøgning om tilladelse efter denne lov betales 840 kr. For følgende tilladelser betales dog ikke:

1) Tilladelser til ammunition,
2) tilladelser til piber, låsestole, aftagelige magasiner og baskyler,
3) tilladelser til lyddæmpere og optisk elektroniske sigtemidler med lysstråle eller med elektronisk lysforstærknings- eller infrarødt udstyr,
4) ind- og udførselstilladelser,
5) tilladelser til genopladning,
6) tilladelser vedrørende de eksplosivstoffer, der er omfattet af forbudet i § 1,
7) tilladelser til blankvåben,
8) tilladelser til handlende,
9) tilladelser til signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben,
10) tilladelser til tilskudsberettigede museer i henhold til museumsloven.

Stk. 2. Afgiften nedsættes til det halve, hvis ansøgeren i forvejen har en våbentilladelse, for hvilken der er betalt fuld afgift.

Stk. 3. En våbentilladelse kan kun omfatte ét våben. Justitsministeren kan dog fastsætte regler om, at visse tilladelser kan omfatte flere våben.

Stk. 4. Såfremt indehaveren af en våbentilladelse til et bestemt våben udskifter våbenet, skal der udstedes ny tilladelse.

Stk. 5. Skifter indehaveren af en våbentilladelse navn, adresse eller skytteforening, kan der afgiftsfrit udstedes ny våbentilladelse med samme gyldighed som den oprindelige tilladelse.

Stk. 6. Er en tilladelse beskadiget eller bortkommet, kan der udstedes tilladelse med samme gyldighed som den oprindelige tilladelse mod betaling af 200 kr.

§ 6 c. Justitsministeren kan fastsætte regler om gebyr for meddelelse af samtykke efter loven eller de i medfør af denne udfærdigede bestemmelser.

§ 6 d. Tilladelse i henhold til lovens § 2, stk. 1, udstedes med en gyldighedstid på 5 år. Vedrørende tilladelse til pistol er gyldighedstiden dog kun 2 år.

Stk. 2. Tilladelser til våbensamlere og til riflede jagtvåben til jægere udstedes dog med en gyldighedstid på 10 år. Tilsvarende gælder tilladelser til signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben.

Stk. 3. Samtykke til udstedelse af jagttegn meddeles for et tidsrum svarende til jagttegnets gyldighedsperiode.

Stk. 4. Tilladelser til genopladning og tilladelse til indkøb af sortkrudt meddeles for 5 år.

§ 7. Indretning og anlæggelse af skydebaner skal, af hensyn til almensikkerheden, godkendes af politiet.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om skydebaners indretning, anlæggelse og anvendelse.

§ 8. § 1, § 2, stk. 1, §§ 3-5 og § 7 gælder ikke for militære myndigheder.

Stk. 2. § 6, stk. 1, gælder ikke for militære styrker og militært personel som led i den militære tjenesteudøvelse. Bestemmelsen gælder endvidere ikke militære myndigheders midlertidige udførsel af udrustning og materiel med henblik på reparation og vedligeholdelse.

§ 9. § 2, stk. 1, og § 4 gælder ikke for civile statsmyndigheder. § 1 og § 6, stk. 1, gælder endvidere ikke for politiet. Kommunale myndigheder skal ikke søge om tilladelse for så vidt angår indkøb og benyttelse af de eksplosivstoffer, der er omfattet af forbudet i § 1, til anvendelse ved vejarbejder og
lignende.

Stk. 2. Skytteforeninger under De Danske Skytteforeninger, skytteforeninger under Dansk Skytte Union og skytteforeninger under Dansk Firmaidrætsforbund kan uanset § 2, stk. 1, anskaffe og besidde våben, der er optaget på Skytteforeningernes, Unionens eller Firmaidrætsforbundets skydeprogrammer, samt piber, låsestole og baskyler til de nævnte våben og ammunition og aftagelige magasiner dertil. Justitsministeren kan fastsætte regler herom samt om registrering af de nævnte våben mv.

Stk. 3. Under særlige omstændigheder kan justitsministeren midlertidigt ophæve stk. 1 og stk. 2 og træffe bestemmelse om, at forbudet i § 1 og reglerne i § 2 og § 3, stk. 1 og 3-4, tillige skal omfatte de i § 1, stk. 2, nævnte våben mv.

§ 10. Med bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år straffes den, der overtræder §§ 1-2 a, § 2 c, § 2 d, § 5, § 6, stk. 1, og § 7.

Stk. 2. Består overtrædelsen i besiddelse af skydevåben under særlig skærpende omstændigheder, herunder besiddelse af skydevåben med tilhørende ammunition på offentligt tilgængelige steder eller gentagne tilfælde af besiddelse af skydevåben, er straffen fængsel indtil 2 år.

Stk. 3. Overtrædelse af § 4, stk. 1 eller 2, straffes med bøde. Er den pågældende tidligere mere end én gang dømt for overtrædelse af § 4, stk. 1 eller 2, er straffen fængsel indtil 2 år, under særligt formildende omstændigheder dog bøde. Straffelovens § 81, stk. 1, finder ikke anvendelse.

Stk. 4. I forskrifter, der udfærdiges efter loven, kan der fastsættes straf af bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 5. Der kan pålægges selskaber mv. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 11. Denne lov, der ikke gælder for Færøerne, træder straks i kraft. Samtidig ophæves lov nr. 246 af 10. maj 1940 om handel med samt tilvirkning og besiddelse af våben mv., jf. lov nr. 477 af 1. oktober 1945 om ændring i samme lov.

---

§§ 2-3 i lov nr. 217 af 31. maj 1963 om ændring i lov om handel med samt tilvirkning og besiddelse af våben mv. indeholder følgende bestemmelser:

§ 2. Personer, der ved lovens ikrafttræden er i besiddelse af ikke-automatiske salongeværer af kaliber ikke over .22 eller ammunition hertil, kan fortsat besidde de nævnte våben mv., men må ikke bære eller anvende dem uden tilladelse.

Stk. 2. Denne bestemmelse finder tilsvarende anvendelse med hensyn til de personer under 18 år, der ved lovens ikrafttræden er i besiddelse af de i våbenlovens § 1, stk. 2, a-c, nævnte våben mv.

§ 3. Loven træder i kraft den 1. juli 1963.

---

§§ 3-4 i lov nr. 297 af 6. juni 1984 om ændring af våbenloven og om ændring af lov om jagt og vildtforvaltning (Kontrolordning for glatløbede haglgeværer mv.) indeholder følgende bestemmelser:

§ 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med landbrugsministeren tidspunktet for lovens ikrafttræden.1)

§ 4. Personer, der ved lovens ikrafttræden er i besiddelse af glatløbede haglgeværer med en pibelængde på mindst 55 cm, piber eller baskyler til sådanne glatløbede haglgeværer, har ret til fortsat at besidde disse genstande, hvis besiddelsen anmeldes til politimesteren eller politidirektøren senest 1 år efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om anmeldelsesordningen efter stk. 1, herunder om anmeldelsens form og indhold, og kan fastsætte regler om gebyr for behandling af anmeldelsen.

---

§ 2 i lov nr. 861 af 23. december 1987 om ændring af våbenloven (Knive, slangebøsser mv.) indeholder følgende bestemmelse:

§ 2. Loven træder i kraft den 1. februar 1988. Samtidig ophæves plakat af 24. december 1823 angående forbud mod at bære kårdestokke og andre deslige skjulte våben.

Stk. 2. I de regler, der fastsættes i medfør af § 1, nr. 3, kan det bestemmes, at personer, der ved reglernes ikrafttræden besidder våben, hvortil der efter de ændrede regler kræves tilladelse til besiddelse, har ret til fortsat at besidde disse våben, hvis besiddelsen anmeldes til politimesteren eller politidirektøren senest 1 år efter reglernes ikrafttræden.

---

§ 2 i lov nr. 368 af 18. maj 1994 om ændring af våbenloven (Bestemmelser om eksplosivstoffer) indeholder følgende bestemmelse:

§ 2. Loven træder i kraft den 1. januar 1995. § 1, nr. 5, træder dog i kraft ugedagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. § 1, nr. 3, træder i kraft efter justitsministerens bestemmelse. 2)

Stk. 2. Lov om sprængstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 624 af 15. september 1986, ophæves den 1. januar 1995.

Stk. 3. Administrative forskrifter, der er udstedt i medfør af sprængstofloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 624 af 15. september 1986, ophæves, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 4. Uanset stk. 2 og 3 forbliver følgende retsforskrifter i kraft:
1) Anordning nr. 93 af 22. juni 1899 om de forsigtighedsregler, der skulle iagttages ved transport af visse eksploderende stoffer.
2) Cirkulære af 27. september 1993 om overførsel mv. af eksplosivstoffer og ammunition.

Stk. 5. Uanset stk. 2 og 3 forbliver tilladelser m.m. udstedt med hjemmel i lov om sprængstoffer i kraft. Overtrædelse af vilkår i sådanne tilladelser straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med hæfte. Tilladelserne kan til enhver tid tilbagekaldes.

Stk. 6. Overtrædelse af bestemmelserne i anordning nr. 93 af 22. juni 1899 straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med hæfte.

Stk. 7. Overtrædelse af § 13, stk. 1 og 3, og § 14 i bekendtgørelse nr. 871 af 23. oktober 1992 om fyrværkeri straffes med bøde eller under særlig skærpende omstændigheder med hæfte.

---

§ 2 i lov nr. 363 af 2. juni 1999 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer indeholder følgende bestemmelse:

§ 2. Loven træder i kraft den 1. januar 2000.

Stk. 2. Personer, der ved lovens ikrafttræden er i besiddelse af signalvåben og kombinerede gas- og signalvåben, har ret til fortsat at besidde disse våben, hvis besiddelsen anmeldes til politimesteren (politidirektøren) senest 1 år efter lovens ikrafttræden. De nævnte våben kan tillige fortsat bæres og anvendes, hvis den pågældende af politiet har tilladelse til indkøb af ammunition til våbenet efter lov om fyrværkeri og våbenet anvendes til det i tilladelsen anførte formål.

Stk. 3. Personer, der ved lovens ikrafttræden er i besiddelse af de i loven nævnte lyddæmpere og optisk elektroniske sigtemidler, har ret til fortsat at besidde, bære og anvende disse genstande, hvis besiddelsen anmeldes til politimesteren (politidirektøren) senest 1 år efter lovens ikrafttræden.

Stk. 4. Personer, der ved lovens ikrafttræden enten har våbentilladelse eller våbenpåtegning på medlemsbeviset til en skytteforening, har ret til fortsat at erhverve, besidde, bære og anvende aftagelige magasiner til de af tilladelsen eller våbenpåtegningen omfattede våben, så længe tilladelsen eller våbenpåtegningen er gyldig.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om anmeldelsesordningen efter stk. 2 og 3, herunder om anmeldelsens form og indhold.

Justitsministeriet, den 26. januar 2000

Frank Jensen

/Christian Strøyer

---
1) Trådte i kraft den 1. januar 1986 i henhold til bekendtgørelse nr. 528 af 11. december 1985.
2) Trådte i kraft den 1. januar 1995 i henhold til bekendtgørelse nr. 1143 af 21. december 1994.

Bilag 2

Lov nr. 400 af 13. juni 1990 som ændret ved lov nr. 386 af 20. maj 1992 og lov nr. 433 af 31. maj 2000.

Lov om krigsmateriel m.v.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt: Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. Lovens regler om krigsmateriel finder anvendelse på:

1) Materiel, som er konstrueret til militær anvendelse, og som ikke finder civil anvendelse.
2) Skydevåben bortset fra våben, der er specielt konstrueret til jagtbrug, sportsbrug eller lignende.
3) Ammunition, som kan anvendes til militære formål.
4) Krudt og sprængstoffer.
5) Komponenter og dele, som er konstrueret til at anvendes i materiel m.v. som nævnt ovenfor, og som ikke finder civil anvendelse.

Stk. 2. Virksomheder, som staten ejer, er ikke omfattet af loven.

§ 2. Krigsmateriel må kun fremstilles, hvis justitsministeren giver tilladelse dertil. Justitsministeren fastsætter de nærmere vilkår for tilladelsen.

Stk. 2. Tilladelse kan kun gives til virksomheder, der opfylder betingelserne i §§ 4-6.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte regler om form og indhold for ansøgninger om tilladelse.

§ 3. En tilladelse efter § 2, stk. 1, kan tilbagekaldes, når særlige forhold taler derfor.

§ 4. Krigsmateriel må fremstilles i personligt drevne virksomheder, hvis indehaveren er dansk statsborger. Aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber eller lignende, som fremstiller krigsmateriel, skal have hjemsted i Danmark.

§ 5. Direktører og tegningsberettigede medarbejdere i virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, skal være danske statsborgere. Mindst 80 pct. af bestyrelsesmedlemmerne skal ligeledes være danske statsborgere.

§ 6. I en virksomhed, som fremstiller krigsmateriel, skal mindst 60 pct. af selskabskapitalen være dansk ejet. Udlændinge må dog tilsammen kun eje en så stor del af selskabskapitalen i et selskab eller lignende, at de tilsammen højst repræsenterer 20 pct. af stemmerne.

Stk. 2. Udlændinge må i øvrigt ikke gennem besiddelse af kapital eller på anden måde udøve bestemmende indflydelse på en virksomhed, der producerer krigsmateriel.

Stk. 3. Aktierne i et selskab, som fremstiller krigsmateriel, skal udstedes på navn.

§ 7. Virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, må kun optage udenlandske lån eller lån med udenlandsk garanti med samtykke fra justitsministeren.

§ 8. Justitsministeren afgiver hvert år til Det Udenrigspolitiske Nævn en beretning om antallet af tilladelser efter § 2 til fremstilling af krigsmateriel samt om, hvilke former for krigsmateriel tilladelserne omfatter.

§ 9. Justitsministeren kan fastsætte regler om salg af krigsmateriel, herunder om, at salg kun må ske med ministerens tilladelse.

§ 10. Virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, er underkastet tilsyn af Statens Våbenkontrol.

Stk. 2. Statens Våbenkontrol består af 5 medlemmer. Justitsministeren udnævner våbenkontrollens formand, forsvarsministeren udnævner 2 medlemmer, og industriministeren og økonomiministeren udnævner hver 1 medlem.

Stk. 3. Justitsministeren kan fastsætte en forretningsorden for våbenkontrollen.

§ 11. Virksomheder, som fremstiller krigsmateriel, skal efter anmodning give Statens Våbenkontrol enhver oplysning om virksomheden og dens produktion, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold. Våbenkontrollen har adgang til forretningsbøger af enhver art, aktiebøger, regnskabsbilag, kontrakter og andet materiale, som efter våbenkontrollens skøn er nødvendigt for våbenkontrollen.

Stk. 2. Virksomheden skal senest 3 måneder efter regnskabsårets slutning indsende årsregnskab til våbenkontrollen.

§ 12. Statens Våbenkontrol eller de personer, som våbenkontrollen bemyndiger dertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid uden retskendelse og mod behørig legitimation adgang til virksomheder, der fremstiller krigsmateriel, med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for våbenkontrollens virksomhed.

Stk. 2. Ansatte i virksomheden og dens indehaver skal efter våbenkontrollens bestemmelser yde våbenkontrollen vejledning og hjælp under tilsyn efter stk. 1.

§ 13. Virksomheder, som har tilladelse til fremstilling af krigsmateriel, skal betale en årlig afgift til dækning af omkostningerne ved administration af denne lov.

Stk. 2. Den samlede afgift andrager for perioden fra den 1. oktober 1990 til og med den 31. december 1990 55.000 kr., medens den for 1991 andrager 230.000 kr.

Stk. 3. For efterfølgende år reguleres den samlede afgift i henhold til den af Danmarks Statistik beregnede ændring i den gennemsnitlige samlede årsløn for statsansatte for det foregående år.

Stk. 4. Den enkelte virksomhed betaler en årlig grundafgift på 500 kr.

Stk. 5. Den årlige afgift fordeles i øvrigt mellem virksomhederne i forhold til den enkelte virksomheds omsætningsmæssige andel af virksomhedernes samlede krigsmaterielproduktion.

§ 14. Justitsministeren kan tillade, at en virksomhed, som fremstiller krigsmateriel, er undtaget fra bestemmelserne i §§ 2-7, hvis den
1) kun i ringe omfang fremstiller krigsmateriel,
2) udelukkende fremstiller sprængstoffer eller krudt eller
3) udelukkende beskæftiger sig med underordnede delprocesser i fremstillingen.

Stk. 2. En tilladelse efter stk. 1 kan tilbagekaldes, hvis særlige forhold taler derfor.

§ 15. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder straffes den, der
1) overtræder § 2, stk. 1, § 7, § 12, stk. 2,
2) tilsidesætter vilkår for en tilladelse eller
3) undlader efter anmodning at give oplysninger m.v. til Statens Våbenkontrol.

Stk. 2. Straffen kan under skærpende omstændigheder stige til fængsel i indtil 1 år.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes efter loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab, anpartsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 16. I lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 510 af 19. juli 1989, som ændret ved lov nr. 840 af 20. december 1989, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 63* indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

» *Stk. 3.* Et medlem, der nægter at medvirke til udvikling og produktion af krigsmateriel, jf. lov om krigsmateriel m.v., anses for at have en fyldestgørende grund til at undlade at overtage arbejde eller ophøre med arbejdet, jf. stk. 1.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 4-7.

2. I *§ 63, stk. 5*, der bliver stk. 6, ændres »stk. 1, 3 og 4« til: »stk. 1, 3, 4 og 5«.

3. I *§ 63, stk. 6*, der bliver stk. 7, ændres to steder »stk. 1, 3, 4 og 5« til: »stk. 1 og 3-6«.

4. Efter § 94 indsættes:

» § 94 a. Direktøren for Arbejdsløshedsforsikringen kan fastsætte regler om tavshedspligt for oplysninger i sager om ret til dagpenge til medlemmer, der nægter at medvirke til udvikling og produktion af krigsmateriel.

Stk. 2. Fastsættes der efter stk. 1 regler om tavshedspligt, finder straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 e tilsvarende anvendelse på overtrædelse af sådanne regler.«

§ 17. I bistandsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 637 af 27. september 1989, som ændret senest ved lov nr. 256 af 25. april 1990, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 40* indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

» *Stk. 2.* Den, som nægter at medvirke til udvikling og produktion af krigsmateriel, fortaber ikke herved retten til ydelse af hjælp.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

2. I *§ 40, stk. 3,* der bliver stk. 4, ændres »stk. 2, 1. pkt.« til: »stk. 3, 1. pkt.«.

§ 18. I våbenloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 529 af 11. december 1985, som ændret ved lov nr. 861 af 23. december 1987 og lov nr. 62 af 7. februar 1990, foretages følgende ændringer:

1. *§ 2 c, stk. 1,* affattes således:

»Justitsministeren kan fastsætte regler om, at skytteforeninger under De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Skyttegruppe, skytteforeninger under Dansk Skytte Union og skytteforeninger under Dansk Firmaidrætsforbund kan give våbenpåtegning på foreningens medlemsbeviser til skydevåben, der er optaget på Skyttegruppens, Unionens eller Firmaidrætsforbundets skydeprogrammer.«

2. I *§ 3* indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

» *Stk. 3.* Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til kontrol af:
1) Våbensamlinger.
2) Våbenlagre og våbenbøger hos våbenhandlere.
3) Krudtoplaget hos personer, der har tilladelse til genopladning af ammunition eller til køb af sortkrudt, fænghætter m.v.«

Stk. 3-4 bliver herefter stk. 4-5.

3. *§ 3, stk. 3, 2. pkt.,* som bliver stk. 4, 2. pkt., affattes således:

»Forinden der fastsættes sådanne bestemmelser vedrørende skytteforeninger under De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Skyttegruppe, skytteforeninger under Dansk Skytte Union og skytteforeninger under Dansk Firmaidrætsforbund, skal der så vidt muligt forhandles med Skyttegruppen, Unionen og Firmaidrætsforbundet.«

4. *§ 9, stk. 2,* affattes således:

» *Stk. 2.* Skytteforeninger under De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Skyttegruppe, skytteforeninger under Dansk Skytte Union og skytteforeninger under Dansk Firmaidrætsforbund kan uanset § 2, stk. 1, anskaffe og besidde våben, der er optaget på Skyttegruppens, Unionens eller Firmaidrætsforbundets skydeprogrammer, samt piber, låsestole

og baskyler til de nævnte våben og ammunition dertil. Justitsministeren kan fastsætte regler herom samt om registrering af de nævnte våben m.v.«

5. I *§ 10, stk. 4,* ændres »§ 73« til »kapitel 3«.

§ 19. Loven træder i kraft den 1. oktober 1990.

Stk. 2. Lov om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 626 af 15. september 1986, ophæves.

Stk. 3. Tilladelser til fremstilling af krigsmateriel, som er meddelt, bortfalder ikke ved lovens ikrafttræden.

§ 20. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne eller Grønland med de afvigelser, som landsdelenes særlige forhold tilsiger.

Givet på Christiansborg Slot, den 13. juni 1990
Under Vor Kongelige Hånd og Segl
MARGRETHE R.

/ Hans Engell

Bilag 3

Adfærdskodeks for våbeneksport i EU
Vedtaget den 8. juni 1998

ADFÆRDSKODEKS FOR VÅBENEKSPORT I DEN EUROPÆISKE UNION

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM TAGER UDGANGSPUNKT I de fælles kriterier, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds møder i Luxembourg og Lissabon i henholdsvis 1991 og 1992,

SOM ERKENDER deres særlige ansvar som våbeneksportører,

SOM ER FAST BESLUTTET PÅ at fastsætte høje fælles standarder, som bør betragtes som et minimum for forvaltning og tilbageholdenhed i forbindelse med overførsel af konventionelle våben i alle medlemsstaterne og at udbygge udvekslingen af relevante oplysninger blandt dem med henblik på at opnå større gennemsigtighed,

SOM ER FAST BESLUTTET PÅ at hindre eksport af udstyr, som kan anvendes til national undertrykkelse eller international aggression eller bidrage til regional ustabilitet,

SOM ØNSKER at styrke deres samarbejde og fremme konvergensen med hensyn til eksport af konventionelle våben inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik,

SOM NOTERER SIG de supplerende foranstaltninger, som Unionen har truffet mod ulovlig overførsel gennem EU-programmet vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af ulovlig handel med konventionelle våben,

SOM ERKENDER, at medlemsstaterne ønsker at opretholde en forsvarsindustri som en del af deres industrielle grundlag samt af deres forsvarsindsats, og

SOM ERKENDER, at staterne har ret til at overføre midler til selvforsvar, som er i overensstemmelse med retten til selvforsvar som anerkendt i FN's pagt,

HAR VEDTAGET FØLGENDE ADFÆRDSKODEKS OG OPERATIVE BESTEMMELSER:

KRITERIUM 1

Respekt for medlemsstaternes internationale forpligtelser, især sanktioner, der indføres af fn's sikkerhedsråd og fællesskabet, aftaler om ikke-spredning og andre emner samt andre internationale forpligtelser

En eksporttilladelse nægtes, hvis godkendelse heraf ikke ville være i overensstemmelse med bl.a.:

a) medlemsstaternes internationale forpligtelser og deres forpligtelser med hensyn til at håndhæve FN-, OSCE- og EU-våbenembargoer,

b) medlemsstaternes internationale forpligtelser i henhold til traktaten om ikke-spredning af kernevåben, konventionen om forbud mod biologiske våben og konventionen om forbud mod kemiske våben,

c) medlemsstaternes forpligtelser inden for Australien-Gruppen, Missile Technology Control Regime, Gruppen af Leverandører af Nukleart Materiale og Wassenaar-arrangementet,

d) medlemsstaternes forpligtelse til ikke at eksportere nogen form for personelminer.

KRITERIUM 2

Respekten for menneskerettighederne i det endelige bestemmelsesland

Når medlemsstaterne har vurderet modtagerlandets holdning til de relevante principper i internationale menneskerettighedsinstrumenter, vil de:

a) Ikke udstede en eksporttilladelse, hvis der er en klar risiko for, at den påtænkte eksport kunne blive anvendt til national undertrykkelse

b) i hver enkelt sag udvise særlig omhyggelighed og tage hensyn til udstyrets art i forbindelse med udstedelse af tilladelser til lande, hvor FN's kompetente organer, Europa-rådet eller Den Europæiske Union har konstateret alvorlig overtrædelse af menneskerettighederne.

I denne forbindelse omfatter udstyr, som kunne blive anvendt til national undertrykkelse, bl.a. udstyr, hvor der er beviser for, at den påtænkte endelige bruger har anvendt dette eller tilsvarende udstyr til national undertrykkelse, eller hvor der er grund til at formode, at udstyret vil blive anvendt til andre formål end det angivne eller vil blive sendt til en anden endelig bruger end den angivne med henblik på national undertrykkelse. I tråd med de operative bestemmelser i punkt 1 i denne kodeks vil udstyrets art blive overvejet omhyggeligt, især hvis det påtænkes anvendt med henblik på den nationale sikkerhed. National undertrykkelse omfatter bl.a. tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf, summariske eller vilkårlige henrettelser, forsvindinger, vilkårlige arrestationer, og andre alvorlige krænkelser af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder som fastsat i relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter, herunder verdenserklæringen om menneskerettigheder og den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder.

KRITERIUM 3

Den interne situation i det endelige bestemmelsesland, set som en funktion af spændinger eller væbnede konflikter

Medlemsstaterne tillader ikke eksport, som kan udløse eller forlænge væbnede konflikter eller forværre eksisterende spændinger eller konflikter i det endelige bestemmelsesland.

KRITERIUM 4

Opretholdelse af regional fred, sikkerhed og stabilitet

Medlemsstaterne udsteder ikke en eksporttilladelse, hvis der foreligger en klar risiko for, at den påtænkte modtager vil anvende de potentielle eksportvarer aggressivt mod et andet land eller til at forsvare et territorialt krav med magt.

Når medlemsstaterne overvejer disse risici, tager de bl.a. hensyn til følgende:

a) om der består eller er sandsynlighed for, at der vil opstå en væbnet konflikt mellem modtageren og et andet land,

b) om der består et krav på et nabolands territorium, som modtageren tidligere har forsøgt eller truet med at gennemtvinge med magt,

c) om der er sandsynlighed for, at udstyret vil blive anvendt til andre formål end til legitime nationale sikkerheds- og forsvarsmæssige opgaver i modtagerlandet,

d) nødvendigheden af at undgå at påvirke den regionale stabilitet væsentligt i negativ retning.

KRITERIUM 5

Den nationale sikkerhed i medlemsstaterne og i de territorier, hvis eksterne forbindelser henhører under en medlemsstats ansvar, samt den nationale sikkerhed i venligtsindede og allierede lande

Medlemsstaterne tager hensyn til følgende:

a) den potentielle virkning af den påtænkte eksport på deres egne samt venligtsindede landes, allieredes og andre medlemsstaters forsvars- og sikkerhedsinteresser, men anerkender, at denne faktor ikke kan indvirke på hensynet til kriterierne om respekt for menneskerettighederne og regional fred, sikkerhed og stabilitet;

b) risikoen for anvendelse af de pågældende varer mod deres egne eller venligtsindede landes, allieredes eller andre medlemsstaters styrker,

c) risikoen for "reverse engineering" eller utilsigtet teknologioverførsel.

KRITERIUM 6

Køberlandets adfærd over for det internationale samfund, især hvad angår dets holdning til terrorisme, arten af dets alliancer og respekten for folkeretten

Medlemsstaterne tager bl.a. hensyn til køberlandets hidtidige adfærd for så vidt angår:

a) støtte eller tilskyndelse til terrorisme og international organiseret kriminalitet,

b) overholdelse af internationale forpligtelser, især med hensyn til ikke-anvendelse af magt, bl.a. i henhold til humanitær folkeret vedrørende internationale eller lokale konflikter,

c) forpligtelse til ikke-spredning og andre områder inden for våbenkontrol og nedrustning, især undertegnelse, ratifikation og gennemførelse af de relevante våbenkontrol- og nedrustningskonventioner, der henvises til i litra b) under kriterium 1.

KRITERIUM 7

Risikoen for, at udstyret vil blive anvendt til andre formål i køberlandet eller reeksporteret på uønskede betingelser

Ved vurderingen af virkningen af den påtænkte eksport på importlandet og af risikoen for, at de eksporterede varer bliver omdirigeret til en uønsket endelig bruger, tages der hensyn til følgende:

a) modtagerlandets legitime forsvarsmæssige interesser og nationale sikkerhedsinteresser, herunder eventuel medvirken i FN's eller andre fredsbevarende aktiviteter,

b) modtagerlandets tekniske evne til at anvende udstyret,

c) modtagerlandets evne til at foretage effektiv eksportkontrol,

d) risikoen for, at våbnene reeksporteres eller omdirigeres til terroristorganisationer (anti-terrorist-udstyr vil skulle overvejes ganske specielt i denne sammenhæng).

KRITERIUM 8

Våbeneksportens forenelighed med modtagerlandets tekniske og økonomiske formåen, under hensyn til det ønskværdige i, at stater får deres legitime sikkerheds- og forsvarsmæssige behov dækket med mindst mulig anvendelse af menneskelige og økonomiske ressourcer til militær udrustning

Staterne vil på grundlag af oplysninger i rapporter fra relevante kilder så som UNDP, Verdensbanken, IMF og OECD vurdere, om den påtænkte eksport i alvorlig grad vil hæmme en bæredygtig udvikling i modtagerlandet. De vil i den forbindelse vurdere den relative størrelse af modtagerlandets militære og sociale udgifter, også under hensyntagen til eventuel EU-bistand eller bilateral bistand.

OPERATIVE BESTEMMELSER

1. Hver medlemsstat vurderer fra sag til sag ansøgningerne om eksporttilladelse for militært udstyr ud fra bestemmelserne i adfærdskodeksen.

2. Kodeksen indskrænker ikke medlemsstaternes ret til at føre en mere restriktiv politik på nationalt plan.

3. Medlemsstaterne udsender gennem diplomatiske kanaler nærmere oplysninger om tilladelser, der er nægtet i overensstemmelse med adfærdskodeksen for militært udstyr tillige med en forklaring på, hvorfor tilladelsen er blevet nægtet. De oplysninger, der skal meddeles, følger i form af et udkast til formular opført i bilaget. Inden en eller flere medlemsstater udsteder en tilladelse, som er blevet nægtet af en anden medlemsstat for en i det væsentlige identisk transaktion inden for de seneste tre år, skal den først høre den eller de medlemsstater, som nægtede tilladelsen. Hvis medlemsstaten efter konsultationer alligevel beslutter at udstede en tilladelse, skal den underrette den eller de medlemsstater, der oprindeligt nægtede at give tilladelse, og give en udførlig begrundelse for sin beslutning.

Beslutningen om at overdrage eller nægte at overdrage militært udstyr vil fortsat ligge hos den enkelte medlemsstat. En tilladelse er nægtet, når medlemsstaten har afslået at tillade det egentlige salg eller den egentlige fysiske eksport af det pågældende militære udstyr, hvis der ellers ville have fundet et salg sted, eller hvis den relevante kontrakt ellers ville være blevet indgået. Et anmeldelsespligtigt afslag kan i overensstemmelse med nationale procedurer også omfatte en nægtelse af tilladelse til at indlede forhand-linger eller et negativt svar på at foretage en formel indledende undersøgelse angående en konkret ordre.

4. Medlemsstaterne holder sådanne afslag og konsultationer fortrolige og anvender dem ikke til kommercielle formål.

5. Medlemsstaterne arbejder for snarlig vedtagelse af en fælles liste over militært udstyr omfattet at adfærdskodeksen, der skal udarbejdes på grundlag af tilsvarende nationale og internationale lister. Indtil den fælles liste er vedtaget, vil anvendelsen af kodeksen blive baseret på nationale kontrollister, suppleret, hvor dette er relevant, med elementer fra internationale lister.

6. Kriterierne i denne kodeks og høringsproceduren i de operative bestemmelsers punkt 3 vil også komme til at gælde for varer med dobbelt anvendelse, som specificeret i bilag 1 til Rådets afgørelse 94/942/FUSP , hvis der er grund til at formode, at de væbnede styrker eller de nationale sikkerhedsstyrker eller lignende enheder i modtagerlandet vil være de endelige brugere af varerne.

7. For at gøre denne kodeks så effektiv som muligt arbejder Den Europæiske Unions medlemsstater inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik for at styrke deres samarbejde og fremme konvergensen med hensyn til eksport af konventionelle våben.

8. Hver medlemsstat sender de andre medlemsstater en fortrolig årsberetning om sin eksport af forsvarsmateriel og om anvendelsen af adfærdskodeksen. Disse beretninger drøftes på et årligt møde inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. På dette møde vurderer man også, hvordan kodeksen virker, indkredser de forbedringer, der eventuelt skal foretages, og fremsender en samlet beretning, som bygger på bidrag fra medlemsstaterne til Rådet til godkendelse.

9. Medlemsstaterne vurderer i givet fald inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik situationen i de lande, der modtager eller ønsker at modtage våbeneksport fra medlemsstaterne, ud fra adfærdskodeksens principper og kriterier.

10. Det anerkendes, at medlemsstater, når det er relevant, også kan tage hensyn til virkningen af den påtænkte eksport på deres økonomiske, sociale, kommercielle og industrielle interesser, men at disse faktorer ikke indvirker på anvendelsen af ovennævnte kriterier.

11. Medlemsstaterne gør alt for at tilskynde andre våbeneksporterende stater til at tiltræde principperne i denne adfærdskodeks.

12. Denne adfærdskodeks og de operative bestemmelser træder i stedet for tidligere uddybninger af de fælles kriterier fra 1991 og 1992.

BILAG

Oplysninger der skal meddeles

... (medlemsstatens navn) underretter hermed sine partnere om følgende afslag i henhold til Den Europæiske Unions adfærdskodeks:

Bestemmelsesland:...

Kort beskrivelse af udstyret, herunder mængde og i givet fald tekniske specifikationer:...

Påtænkt varemodtager:...

Påtænkt endelig bruger (hvis forskellig fra varemodtager):...

Begrundelse for afslag: ...

Dato for afslaget: ...

Kategorier af militært udstyr på EU's fælles liste[1] Bilag 4

1. Våben og automatiske våben med en kaliber på 12,7 mm (0,50 tommer) eller herunder samt tilbehør og specielt designede komponenter hertil.
2. Forsvarsmateriel eller våben med en kaliber på over 12,7 mm (0,50 tommer), lavetter samt tilbehør og specielt designede komponenter hertil.
3. Ammunition og komponenter specielt designet hertil til våben, der er omfattet af embargo i henhold til punkt 1, 2 eller 12.
4. Bomber, torpedoer, raketter, missiler og tilhørende udstyr samt tilbehør, der er specielt designet til militær anvendelse, og komponenter specielt designet hertil.
5. Brandbekæmpelse og tilhørende advarsels- og alarmudstyr samt tilhørende systemer og udstyr til modforanstaltninger, der er specielt designet til militær anvendelse, og specielt designede komponenter og specielt designet tilbehør hertil.
6. Landkøretøjer og komponenter hertil, der specielt er designet eller modificeret til militær anvendelse.
7. Følgende toksikologiske midler (agents), tåregasser, beslægtet udstyr, komponenter, materialer og teknologi.
8. Diverse militære eksplosiv- og brændstoffer, herunder drivmidler, samt beslægtede stoffer
9. Krigsskibe og særligt udstyr og tilbehør til skibe og komponenter hertil, som er specielt designet til militær anvendelse.
10. Fly, ubemandede luftfartøjer, flymotorer og udstyr til fly samt hermed beslægtet udstyr og komponenter, der er specielt designet eller modificeret til militær anvendelse.
11. Elektronisk udstyr, der ikke er pålagt embargo i henhold til andre punkter på listen, og som er specielt designet til militær anvendelse, og komponenter, som er specielt designet hertil.
12. Våbensystemer med høj kinetisk energi og dermed beslægtet udstyr og komponenter, som er specielt designet hertil.
13. Panser- eller beskyttelsesudstyr samt konstruktioner og komponenter.
14. Specialudstyr til militær træning eller til simulering af militære scenarier samt komponenter og tilbehør, som er specielt designet hertil.
15. Billedudstyr eller udstyr til modforanstaltninger, der er specielt designet til militær anvendelse, og specielt designede komponenter og tilbehør hertil.
16. Smedede, støbte eller andre ufærdige produkter, hvis anvendelse i et produkt, som er pålagt embargo, kan påvises ved materialets sammensætning, form eller funktion, og som er specielt designet til produkter, der er pålagt embargo i henhold til punkt 1-4, 6, 9, 10, 12 eller 19
17. Diverse udstyr, materialer og arkiver og komponenter specielt designet hertil.
18. Udstyr og teknologi til fremstilling af produkter.
19. Dirigerede energivåbensystemer, tilhørende udstyr, udstyr til modforanstaltninger og testmodeller samt komponenter specielt designet dertil.
20. Kryogenisk og superledende udstyr samt komponenter og tilbehør specielt designet dertil.
21. Software.
22. Teknologi i henhold til den generelle teknologinote til udvikling, fremstilling eller anvendelse af produkter, der er omfattet af listen, undtagen teknologi omfattet af punkt 7 og 18.
23. Sikkerheds- og paramilitært udstyr.

[1] Listen over militært udstyr, der er omfattet af EU's adfærdskodeks for våbeneksport, findes i sin helhed på: http://ue.eu.int/pesc/ExportCTRL/da/C191_da_p2-19.pdf

Bilag 5

Aktuelle våbenembargoer vedtaget i FN, EU eller OSCE

A. Embargo mod terrorister

Elimination af våbenforsyninger til terrorister

- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 af 28. september 2001

B. Embargoer mod lande

Armenien

Opfordring til at afholde sig fra levering af alle former for våben og militært udstyr.

- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 853 af 29. juli 1993.

Azerbajdjan

Opfordring til at afholde sig fra levering af alle former for våben og militært udstyr.

- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 853 af 29. juli 1993.

Bosnien og Hercegovina

Embargo på levering af alle former for våben og militært udstyr.

- Fælles Holdning (EU) 1996/184/FUSP af 26. februar 1996.
- Fælles Holdning (EU) 1998/240/FUSP af 19. marts 1998.
- Fælles Holdning (EU) 1999/481/FUSP af 19. juli 1999

Burma

Embargo på levering af alle former for våben og militært udstyr. Embargoen omfatter endvidere levering af materiel, som kan anvendes til intern undertrykkelse eller terrorisme.

- Rådets Forordning (EF) nr. 1081/00 af 22. maj 2000.
- Kommissionens Forordning (EF) nr. 1883/02 af 22. oktober 2002.
- Fælles Holdning (EU) nr. 2003/297/FUSP af 28. april 2003.
- Rådets Forordning (EF) nr. 744/03 af 28. april 2003.
- Kommissionens Forordning (EF) nr. 1070/2003 af 20. juni 2003
- Rådets afgørelse 2003/461/FUSP

Congo, Den Demokratiske Republik (tidligere Zaire)

Embargo på levering af alle former for våben og militært udstyr.

- EU-erklæring af 7. april 1993.
- Fælles Holdning (EU) nr. 2002/829/FUSP af 21. oktober 2002.

Irak
Embargo på salg af alle former for våben og militært udstyr.
- EU-erklæring nr. 56/90 af 4. august 1990.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 661 af 6. august 1990.
- Kgl. Anordning nr. 124 af 12. marts 1993.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 986 af 14. april 1995.
- Rådets Forordning (EF) nr. 2465/2996 af 17. december 1996.
- Kgl. Anordning nr. 1328 af 27. december 1996.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1409 af 14. maj 2002.
- Rådets Forordning (EF) nr. 1346/2002 af 25. juli 2002.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1483 af 22. maj 2003

Kina
Embargo på levering af våben og militært udstyr.
- EU-rådserklæring af 27. juni 1989.

Liberia
Embargo på salg og levering våben, militært udstyr samt militærteknisk bistand og træning.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1343 af 7. marts 2001.
- Fælles Holdning (EU) nr. 2001/357/FUSP af 7. maj 2001.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1408 (2002) af 6. maj 2002.
- Fælles Holdning (EU) nr. 2001/457/FUSP af 13. juni 2002.
- Rådets Forordning (EF) nr. 1318/2002 af 22. juli 2002.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1478 (2003) af 6. maj 2003.
- Fælles Holdning (EU) nr. 2001/365 /FUSP af 19. maj 2003.
- Rådets Forordning (EF) nr. 1030/2003 af 16. juni 2002

Libyen
Embargo på eksport af våben eller andet militært udstyr.
- EPS-erklæring af 27. januar 1986.
- Fælles Holdning (EU) nr. 261/99 af 16. april 1999.
- Rådets Forordning (EF) nr. 836/99 af 20. april 1999.
- Fælles Holdning (EU) nr. 611/99 af 13. september 1999
- Kgl. Anordning nr. 537 af 25. juni 1999

Nagorno-Karabakh
Embargo på levering af alle former for våben og militært udstyr.
- OSCE-beslutning af 28. februar 1992.

Rwanda
Embargo på salg af våben og militært materiel til ikke-regeringstropper m.h.p. anvendelse i Rwanda. I medfør af Sikkerhedsrådsresolution 1011 er salg til Rwanda´s regering ikke længere omfattet af embargoen.

- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 918 af 17. maj 1994.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1011 af 16. august 1995.

Sierra Leone
Embargo på salg eller overdragelse af våben og andet krigsmateriel. Embargoen omfatter ikke leverancer til Sierra Leones regering, ECOWAS-landenes fredsbevarende styrker (ECOMOG) og FN i Sierra Leone, herunder FN's fredsbevarende styrker (UNAMSIL).

- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1132 af 8. oktober 1997.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1171 af 5. juni 1998.
- Fælles Holdning (EU) nr. 1998/109/FUSP af 29. juni 1998.
- Kgl. Anordning nr. 628 af 21. august 1998.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1299 af 19. maj 2000.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1306 af 5. juli 2000.

Somalia
Embargo på levering af alle former for våben, militært udstyr, militærteknisk bistand og træning. Embargoen omfatter ikke militært udstyr, der anvendes til humanitære formål.

- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 733 af 23. januar 1992.
- Kgl. Anordning nr. 54 af 27. januar 1992.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1356 af 19. juni 2001.
- FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1425 af 22. juli 2002.
- Fælles Holdning (EU) nr. 2002/960/FUSP af 11. december 2002.
- Rådets Forordning (EF) nr. 147/2003 af 27. januar 2003.

Sudan
Embargo på levering af alle former for våben og militært udstyr.

- Fælles Holdning (EU) nr. 1994/165/FUSP 15. marts 1994.

Zimbabwe
Embargo på levering af alle former for våben og militært udstyr.

- Fælles Holdning (EU) nr. 2002/145/FUSP af 18. februar 2002.
- Fælles Holdning (EU) nr. 2003/115/FUSP af 18. februar 2003.

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

RÅDETS FORORDNING (EF) Nr.1334/2000

af 22.juni 2000

om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 133,

under henvisning til forslag fra Kommissionen([1]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Produkter med dobbelt anvendelse (produkter, herunder software og teknologier, med dobbelt anvendelse) bør underkastes en effektiv kontrol ved deres udførsel fra Fællesskabet.

(2) Et effektivt fælles system til kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse er nødvendigt for at leve op til medlemsstaternes internationale forpligtelser og ansvar, navnlig med hensyn til ikke-spredning, samt Den Europæiske Unions internationale forpligtelser og ansvar.

(3) Tilstedeværelsen af et fælles kontrolsystem og harmoniserede politikker med hensyn til håndhævelse og overvågning i alle medlemsstater er en forudsætning for at etablere fri bevægelighed for produkter med dobbelt anvendelse inden for Fællesskabet.

(4) Den nuværende ordning for kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse, der indførtes ved forordning (EF) nr.3381/94([2]) og afgørelse 94/942/FUSP([3]), bør harmoniseres yderligere for fortsat at sikre en effektiv anvendelse af kontrollen.

(5) Fælles lister over produkter med dobbelt anvendelse, bestemmelsessteder og retningslinjer er afgørende elementer i en effektiv ordning for kontrol med udførsel; sådanne lister er fastsat ved afgørelse 94/942/FUSP med efterfølgende ændringer og bør indarbejdes i nærværende forordning.

(6) Ansvaret for afgørelserne om ansøgninger om udførselstilladelser ligger hos de nationale myndigheder; nationale bestemmelser og afgørelser, der påvirker udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, skal træffes inden for rammerne af den fælles handelspolitik, herunder navnlig Rådets forordning (EØF) nr. 2603/69 af 20. december 1969 om fastlæggelse af en fælles udførselsordning ([4]).

(7) Afgørelser om ajourføring af de fælles lister over produkter med dobbelt anvendelse skal være i fuld overensstemmelse med de forpligtelser og tilsagn, som hver medlemsstat har accepteret som deltager i de relevante internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratificering af relevante internationale traktater.

(8) Overførsel af software og teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til bestemmelsessteder uden for Fællesskabet bør også kontrolleres.

(9) Der bør lægges særlig vægt på spørgsmål om genudførsel og endelig anvendelse.

(10) Den 22. september 1998 undertegnede repræsentanter for medlemsstaterne ogEuropa-Kommissionen tillægsprotokoller til de respektive aftaler om kontrol mellem medlemsstaterne, Det EuropæiskeAtomenergifællesskab og Den Internationale Atomenergiorganisation, der blandt andre foranstaltninger forpligter medlemsstaterne til at oplyse om specificeret udstyr og ikke-nukleart materiale.

(11) Fællesskabet har vedtaget et sæt toldbestemmelser, der er indeholdt i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af enEF-toldkodeks([5]) og i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EØF) nr. 2913/92([6]), hvori der bl.a.er bestemmelser for udførsel og genudførsel afvarer;intet i nærværende forordning indskrænker debeføjelser,der gælder i henhold til og i kraft af kodeksen og gennemførelsesbestemmelserne hertil.

(12) I henhold til og inden for rammerne af traktatens artikel 30 og så længe der ikke er en højere

grad af harmonisering, vil medlemsstaterne fortsat have ret til at foretage kontrol af overførsler af visse produkter med dobbelt anvendelse inden for Fællesskabet for at beskytte den offentlige orden eller sikkerhed; såfremt effektiviteten af kontrollen med udførsler fra Fællesskabet er afhængig af dennekontrol,vil den med mellemrum blive taget op til fornyet behandling af Rådet.

(13) For at sikre, at denne forordning anvendes korrekt, skal hver medlemsstat træffe foranstaltninger, der giver de kompetente myndigheder passende beføjelser.

(14) Hver medlemsstat bør fastsætte de sanktioner, der finder anvendelse i tilfælde af overtrædelse af denne forordnings bestemmelser.

(15) Europa-Parlamentet har givet udtryk for sine synspunkter i sin beslutning af 13. april 1999[7].

(16) Forordning (EF) nr. 3381/94 bør ophæves i betragtning af det ovenfor anførte —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

KAPITEL I

Formål og definitioner

Artikel 1

Ved denne forordning indføres en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter med dobbelt anvendelse.

Artikel 2

I denne forordning forstås ved:

a) »produkter med dobbelt anvendelse«:produkter, herunder software og teknologier, der kan anvendes til såvel civile som militære formål, samt alle varer, der kan anvendes både tilikke-eksplosive formål og til på enhver måde at fremme fabrikation af nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer

b) »udførsel«:

i) en udførselsprocedure i henhold til artikel 161 i EF-toldkodeksen

ii) en genudførsel i henhold til artikel 182 i nævnte kodeks, og

iii) overførsel af software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til et bestemmelsessted uden for Fællesskabet; dette gælder kun for mundtlig overførsel af teknologi pr. telefon, hvis teknologien er indeholdt i et dokument, hvoraf den relevante del oplæses pr.telefon eller beskrives pr. telefon på en sådanmåde,at der i alt væsentligt opnås samme resultat

c) »eksportør«: en fysisk eller juridisk person, for hvis regning der foretages udførselsangivelse, dvs. den person, der på det tidspunkt, hvor angivelsen antages, har kontrakten med modtageren i tredjelandet og har beføjelse tilatbeslutte, at produktet skal sendes ud af Fællesskabets toldområde. Hvis der ikke er indgået nogen udførselskontrakt, eller hvis indehaveren af kontrakten ikke handler for egen regning, er beføjelsen til at beslutte, at produktet skal sendes ud af Fællesskabets toldområde, afgørende.
Ved eksportør forstås også en fysisk eller juridisk person, der beslutter at overføre software eller teknologi ved hjælp af elektroniske medier, telefax eller telefon til et bestemmelsessted uden for Fællesskabet.
Når ejendomsretten til at disponere over produktet med dobbelt anvendelse ifølge den kontrakt, i henhold til hvilken udførslen finder sted, indehaves af en person, der har hjemsted uden for Fællesskabet, betragtes den kontrahent, der har hjemsted i Fællesskabet, som eksportør.

d) »udførselsangivelse«: den handling, ved hvilken en person i behørig form og efter de foreskrevne regler tilkendegiver at ville angive et produkt med dobbelt anvendelse til toldproceduren for udførsel.

KAPITEL II

Anvendelsesområde

Artikel 3

1. Der kræves tilladelse til udførsel af de produkter med dobbelt anvendelse, der er anført i bilag I.
2. Der kan i henhold til artikel 4 eller 5 også kræves tilladelse til at udføre visse produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, til alle eller visse bestemmelsessteder.
3. Denne forordning gælder dog ikke for levering af tjenesteydelser eller overførsel af teknologi, hvis denne levering eller overførsel indebærer grænseoverskridende bevægelse af fysiske personer.
4. Denne forordning finder ikke anvendelse på produkter med dobbelt anvendelse, der kun passerer gennem Fællesskabet, dvs. produkter, der ikke tildeles nogen anden toldgodkendt behandling eller anvendelse end proceduren for ekstern forsendelse, eller som blot tilføres til en frizone eller et frilager, og for hvilke der ikke skal opbevares optegnelser i et godkendt lagerregnskab.

Artikel 4

1. Der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis eksportøren af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor han har hjemsted, er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.
2. Der kræves også tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis køberlandet eller bestemmelseslandet er genstand for en våbenembargo i henhold til en fælles holdning eller en fælles aktion vedtaget af Rådet eller ved en afgørelse truffet af OSCE eller en våbenembargo i henhold til en bindende resolution fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, og hvis eksportøren af de i stk. 1 omhandlede myndigheder er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til militær endelig anvendelse. Med henblik på dette stykke forstås ved »militær endelig anvendelse«:

a) inkorporering i militære produkter, der er opført på medlemsstaternes militære liste.

b) anvendelse af fremstillings-, afprøvnings- eller analyseudstyr og komponenter hertil til udvikling, fremstilling eller vedligeholdelse af militære produkter, der er opført på ovennævnte liste.

c) anvendelse af ufærdige produkter på et anlæg til fremstilling af militære produkter, der er opført på ovennævnte liste.

3. Der kræves ligeledes tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis de i stk.1 omhandlede myndigheder har meddelt eksportøren, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse som dele eller komponenter i militære produkter, der er opført på den nationale militære liste, og som er blevet udført fra denne medlemsstats område uden tilladelse eller under tilsidesættelse af en tilladelse foreskrevet i den pågældende medlemsstats nationale lovgivning.
4. Hvis en eksportør har kendskab til, at produkter med dobbelt anvendelse, som han agter at udføre, og som ikke er opført på listen i bilag I, helt eller delvis er bestemt til en af de i stk. 1, 2 og 3 nævnte anvendelser, skal han meddele dette til de i stk. 1 omhandlede myndigheder, som afgør, om det er hensigtsmæssigt at kræve tilladelse til udførslen.
5. En medlemsstat kan vedtage eller opretholde national lovgivning, hvorefter der kræves tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, hvis eksportøren har begrundet mistanke om, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til en af de i stk. 1 nævnte anvendelser.
6. En medlemsstat, der ved anvendelse af stk. 1-5 kræver tilladelse til udførsel for et produkt med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I, underretter om nødvendigt de øvrige medlemsstater og Kommissionen herom. De øvrige medlemsstater tager behørigt hensyn til disse oplysninger og underretter i det omfang, det er muligt, deres toldsteder og andre relevante nationale myndigheder.
7. Artikel 9, stk.2 og 3, finder anvendelse på produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I.
8. Denne forordning anfægter ikke medlemsstaternes ret til at træffe nationale foranstaltninger i henhold til artikel 11 i forordning (EØF) nr. 2603/69.

Artikel 5

1. En medlemsstat kan af hensyn til den offentlige sikkerhed eller menneskerettigheder forbyde eller kræve tilladelse til udførsel af produkter med dobbelt anvendelse, der ikke er opført på listen i bilag I.
2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om foranstaltninger, som de har vedtaget i henhold til stk. 1, så snart de er vedtaget, og angiver de nøjagtige årsager til disse foranstaltninger.
3. Medlemsstaterne underretter også straks Kommissionen om eventuelle ændringer af foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til stk. 1.
4. Kommissionen offentliggør de foranstaltninger, som der er givet underretning om i henhold til stk. 2 og 3, i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

KAPITEL III

Udførselstilladelse

Artikel 6

1. Med denne forordning indføres en generel fællesskabsudførselstilladelse for visse udførsler, somomhandlet i bilag II.

2. For al anden udførsel, som der kræves tilladelse til i henhold til denne forordning, udstedes en sådan tilladelse af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor eksportøren har hjemsted. Med forbehold af begrænsningen i stk. 3 kan tilladelsen være en individuel, global eller generel tilladelse.

Tilladelsen er gyldig i hele Fællesskabet.

Der kan om fornødent knyttes visse krav og betingelser til tilladelsen, f.eks. et krav om at forelægge en erklæring om endelig anvendelse.

3. Produkter opført i del 2 i bilag II er ikke omfattet af en generel tilladelse.

4. Medlemsstaterne angiver i de generelle tilladelser, at disse ikke må anvendes, hvis eksportøren af sine myndigheder er blevet gjort bekendt med,at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til en af de anvendelser, der er nævnt i artikel 4, stk. 1,2 og 3, eller hvis eksportøren har kendskabtil,at produkterne er bestemt til de ovennævnte anvendelser.

5. I deres respektive nationale lovgivninger opretholder eller indfører medlemsstaterne mulighed for at udstede en global tilladelse til en bestemt eksportør for en type eller kategori af produkter med dobbelt anvendelse, som kan være gyldig for udførsel til et eller flere angivne lande.

6. Medlemsstaterne giver Kommissionen en liste over de myndigheder, der har beføjelse til at udstede udførselstilladelser for produkter med dobbelt anvendelse.

Kommissionen offentliggør listen over disse myndigheder i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 7

1. Hvis de produkter med dobbelt anvendelse, for hvilke der er ansøgt om en individuel udførselstilladelse til et bestemmelsessted, der ikke er opført på listen i bilag II, eller, i tilfælde af meget følsomme produkter med dobbelt anvendelse, til ethvert bestemmelsessted, der er opført på listen i bilag IV, befinder sig eller vil befinde sig i en eller i flere andre medlemsstater end den, hvor ansøgningen er indgivet, skal dette fremgå af ansøgningen. De kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet, skal straks høre de kompetente myndigheder i den eller de pågældende medlemsstater og give dem alle relevante oplysninger. Den eller de medlemsstater, der høres, tilkendegiver inden for en frist på ti arbejdsdage deres eventuelle indsigelser mod udstedelsen af tilladelsen,som er bindende for den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet.

Såfremt der ikke foreligger noget svar inden for ti arbejdsdage, anses den eller de medlemsstater,der høres,for ikke at have indvendinger.

I undtagelsestilfælde kan en medlemsstat, der høres, anmode om forlængelse af fristen på ti dage. Denne forlængelse kan dog ikke overstige tredive arbejdsdage.

2. Hvis udførsel vil være til skade for en medlemsstats væsentlige sikkerhedsinteresser, kan denne anmode en anden medlemsstat om ikke at udstede udførselstilladelse, eller hvis der allerede er udstedt en sådan tilladelse, anmode om, at den annulleres, suspenderes, ændres ellertilbagekaldes. En medlemsstat, som modtager en sådan anmodning, indleder straks høringer af ikke bindende karakter, som skal afsluttes inden for ti arbejdsdage, af den medlemsstat, der har fremsat anmodningen.

Artikel 8

Når medlemsstaterne tager stilling til, hvorvidt der skal udstedes udførselstilladelse i henhold til denne forordning, skal de tage hensyn til alle relevante betragtninger, herunder:

a) de forpligtelser og tilsagn, som de hver især har indgået som medlem af internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratifikation af internationale traktater

b) deres forpligtelser i medfør af sanktioner pålagt ved en fælles holdning eller en fælles aktion vedtaget af Rådet, ved en afgørelse truffet af OSCE eller ved en bindende resolution fra De Forenede Nationers Sikkerhedsråd

c) den nationale udenrigs-og sikkerhedspolitik, herunder hensyn, der er omfattet af adfærdskodeksen for våbeneksport i Den Europæiske Union

d) den tiltænkte endelige anvendelse og faren for omdirigering.

Artikel 9

1. Eksportørerne skal give de kompetente myndigheder samtlige relevante oplysninger til brug ved behandlingen af ansøgninger om udførselstilladelse.

2. De kompetente myndigheder kan med hjemmel i denne forordning afslå at udstede en udførselstilladelse og kan annullere, suspendere, ændre eller tilbagekalde en udførselstilladelse, de har udstedt tidligere. I tilfælde af afslag, annullation, suspension, væsentlig begrænsning eller tilbagekaldelse af tilladelsen skal de underrette de kompetente myndigheder i de andre medlemsstater og Kommissionen herom og udveksle relevante oplysninger med de andre medlemsstater og Kommissionen under overholdelse af artikel 15,stk.3,om oplysningernes fortrolighed.

3. Før en medlemsstat udsteder en udførselstilladelse, som er blevet afslået af en eller flere andre medlemsstater til en i alt væsentligt identisk transaktion inden for de seneste tre år, hører den først den eller de medlemsstater, der gav afslag. Hvis medlemsstaten efter høringerne alligevel beslutter at udstede en tilladelse, underetter den de øvrige medlemsstater og Kommissionen herom og forelægger samtlige relevante oplysninger for at forklare beslutningen.

Artikel 10

1. Alle individuelle og globale udførselstilladelser skal udstedes på formularer, der er i overensstemmelse med modellen i bilag IIIa.
2. På anmodning af eksportørerne skal globale udførselstilladelser, der indeholder kvantitative begrænsninger, opdeles.
3. Generelle udførselstilladelser,der udstedes i henhold til artikel 6, stk. 2, offentliggøres i overensstemmelse med national lovgivning og praksis. De udstedes i overensstemmelse med angivelserne i bilag IIIb.

KAPITEL IV

Ajourføring af lister over produkter med dobbelt anvendelse

Artikel 11

Listerne over produkter med dobbelt anvendelse i bilag I og bilag IV ajourføres i overensstemmelse med de relevante forpligtelser og tilsagn ligesom alle ændringer heraf, som hver medlemsstat har accepteret som deltager i de relevante internationale ikke-spredningsregimer og eksportkontrolordninger eller ved ratificering af relevante internationale traktater.

KAPITEL V

Toldprocedurer

Artikel 12

1. Ved opfyldelsen af formaliteterne vedrørende udførsel af produkter med dobbelt anvendelse på det toldsted, der er ansvarligt for behandling af udførselsangivelsen, skal eksportøren føre bevis for, at der foreligger behørig udførselstilladelse.
2. Det kan kræves af eksportøren, at han lader dedokumenter,der forelægges sombevis,oversætte til et officielt sprog i den medlemsstat,hvor udførselsangivelsen indgives.
3. Ud over de beføjelser, som tilkommer den i medfør afEF-toldkodeksen, kan en medlemsstat desuden i en periode, som ikke overstiger de perioder, der er omhandlet i stk. 4, udsætte udførsel fra sit område eller, hvis det er nødvendigt, på anden måde hindre, at produkter med dobbelt anvendelse, som er opført på listen i bilag I, og som er omfattet af en behørig udførselstilladelse, udføres fra Fællesskabet fra den pågældende medlemsstats område, når den har mistanke om, at:

a) der i forbindelse med tilladelsens udstedelse ikke er taget hensyn til relevante oplysninger, eller

b) omstændighederne har ændret sig væsentligt siden tilladelsens udstedelse.

4. I det tilfælde, der eromhandlet i stk. 3 ovenfor, skal de kompetente myndigheder i den medlemsstat, som har udstedt udførselstilladelsen, strakshøres,således at de kan træffe foranstaltninger i henhold til artikel 9, stk. 2. Hvis disse myndigheder beslutter at opretholde tilladelsen, skal de svare inden for ti arbejdsdage, hvilket, hvis de anmoder herom, i undtagelsestilfælde kan forlænges til 30 arbejdsdage. I så fald, eller hvis der ikke er modtaget noget svar inden for ti eller 30 arbejdsdage, alt efter omstændighederne, frigives produkterne med dobbelt anvendelse straks. Den medlemsstat, som har udstedt tilladelsen, underretter de øvrige medlemsstater og Kommissionen.

Artikel 13

1. Medlemsstaterne kan bestemme,at toldformaliteterne i forbindelse med udførsel af produkter med dobbelt anvendelse kun kan opfyldes ved toldsteder, der er bemyndiget hertil.
2. Når medlemsstaterne anvender muligheden i stk. 1, underretter de Kommissionen om, hvilke toldsteder der har fået denne bemyndigelse. Kommissionen offentliggør sådanne meddelelser C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 14

Artikel 463-470 og artikel 843 i forordning (EØF) nr. 2454/93 gælder også for de begrænsninger, der vedrører udførsel og genudførsel fra toldområdet af produkter med dobbelt anvendelse, hvortil der i henhold til denne forordning kræves tilladelse til udførsel.

KAPITEL VI

Administrativt samarbejde

Artikel 15

1. Medlemsstaterne træffer sammen med Kommissionen alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at etablere et direkte samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de kompetente myndigheder, navnlig for at fjerne risikoen for, at eventuelle forskelle i udførselskontrollen af produkter med dobbelt anvendelse kan give anledning til omdirigering af handelen, som kunne skabe vanskeligheder for en eller flere medlemsstater.
2. Medlemsstaterne træffer alle hensigtsmæssige foranstaltninger til at etablere et direkte samarbejde og udveksling af oplysninger mellem kompetente myndigheder om følsomme endelige brugere med henblik på at tilvejebringe et

konsekvent vejledningsniveau for eksportører,som er berørt af denne forordning.
3. Rådets forordning (EF)nr.515/97 af 13.marts 1997 om gensidig bistand mellem medlemsstaternes administrative myndigheder og om samarbejde mellem disse og Kommissionen med henblik på at sikre den rette anvendelse af told-og landbrugsbestemmelserne([8]) finder tilsvarende anvendelse, navnlig bestemmelserne om oplysningernes fortrolighed, jf. dog artikel 18 i nærværende forordning.

KAPITEL VII

Kontrolforanstaltninger

Artikel 16

1. Eksportører skal føre detaljerede registre eller optegnelser vedrørende deres udførsler i overensstemmelse med gældende praksis i de pågældende medlemsstater. De pågældende registre eller optegnelser skal navnlig indeholde handelsdokumenter såsom fakturaer, ladningsmanifester og andre transport- og forsendelsesdokumenter, der indeholder tilstrækkelige oplysninger til at gøre det muligt at identificere følgende:

a) beskrivelsen af produkterne med dobbelt anvendelse

b) mængden af produkterne med dobbelt anvendelse

c) eksportørens og modtagerens navn og adresse

d) den endelige anvendelse samt endelige bruger af produkterne med dobbelt anvendelse, når disse forhold kendes.

2. De i stk.1 omhandlede registre eller optegnelser samt dokumenter skal opbevares i en periode på mindst tre år regnet fra afslutningen af det kalenderår, hvor udførslen fandt sted. De skal forevises på de kompetente myndigheders forlangende i den medlemsstat, hvor eksportøren er etableret.

Artikel 17

For at sikre, at denne forordning anvendes korrekt,træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger til at gøre det muligt for deres kompetente myndigheder at:

a) indsamle oplysninger om alle ordrer eller transaktioner vedrørende produkter med dobbelt anvendelse

b) fastslå, om kontrolforanstaltningerne vedrørende udførsel anvendes korrekt, hvilket bl.a. kan indebære adgang til forretningssteder, der anvendes af personer, der er involveret i en udførselstransaktion.

KAPITEL VIII

Generelle og afsluttende bestemmelser

Artikel 18

1. Der oprettes en koordinationsgruppe med en repræsentant for Kommissionen som formand. Hver medlemsstat udpeger en repræsentant til koordinationsgruppen. Koordinationsgruppen undersøger alle spørgsmål vedrørende anvendelsen af denne forordning, der rejses af formanden eller af en repræsentant for en medlemsstat, blandt andet:

a) de foranstaltninger,som medlemsstaterne bør træffe med henblik på at underrette eksportørerne om deres forpligtelser i henhold til denne forordning

b) vejledning vedrørendeudførselstilladelsesformularer.

2. Koordinationsgruppen kan, når som helst den finder det nødvendigt, høre de organisationer, som repræsenterer de eksportører, der berøres af denne forordning.

Artikel 19

Hver medlemsstat træffer passende foranstaltninger til at sikre, at denne forordnings bestemmelser anvendes korrekt. Den fastsætter navnlig, hvilke sanktioner der skal benyttes i tilfælde af overtrædelse af forordningen og af de bestemmelser, der vedtages med henblik på dens anvendelse. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

Artikel 20

Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke love, forskrifter og administrative bestemmelser de har vedtaget for at gennemføre denne forordning, herunder de foranstaltninger deromhandles i artikel 19. Kommissionen videregiver oplysningerne til de øvrige medlemsstater. Denforelægger hvert tredje årEuropa-Parlamentet og Rådet en beretning om anvendelsen af forordningen. Medlemsstaterne forsyner Kommissionen med alle relevante oplysninger med henblik på udarbejdelsen af denne beretning.

Artikel 21

1. Der kræves tilladelse til overførsel inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt anvendelse, der er opført på listen i bilag IV. Produkter i bilag IV, del 2, omfattes ikke af en generel tilladelse.

2. a) En medlemsstat kan kræve tilladelse til overførsel af andre produkter med dobbelt anvendelse fra sit område til en anden medlemsstat, hvis på tidspunktet for overførslen

— operatøren er bekendt med, at de pågældende produkters endelige bestemmelsessted ligger uden for Fællesskabet

— udførsel af disse produkter til det pågældende endelige bestemmelsessted er underkastet krav om tilladelse i henhold til artikel 3, 4 eller 5 i den medlemsstat, fra hvilken produkterne skal overføres, og en sådan udførsel direkte fra dens område ikke er tilladt i henhold til en generel tilladelse eller en global tilladelse

— produkterne ikke er bestemt til at undergå nogen bearbejdning eller forarbejdning som defineret i artikel 24 i Fællesskabets toldkodeks i den medlemsstat, som de skal overføres til.

b) Der skal ansøges om tilladelse til overførsel i den medlemsstat, som produkterne med dobbelt anvendelse skal overføres fra.

c) I tilfælde, hvor den efterfølgende udførsel af produkterne med dobbelt anvendelse allerede er blevet godkendt efter høringsprocedurerne som omhandlet i artikel 7 af den medlemsstat, som produkterne skal overføres fra, udstedes der straksoverførselstilladelse til operatøren, medmindre forholdene har ændret sig væsentligt.

d) En medlemsstat, der indfører love med sådanne krav, underretter Kommissionen og de øvrige medlemsstater om de foranstaltninger, den har truffet. Kommissionen offentliggør dette i C-udgaven af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

3. Foranstaltninger i henhold til stk. 1 og 2 må ikke medføre kontrol ved Fællesskabets indre grænser, men kun kontrol, der foretages som led i de normale kontrolprocedurer, der anvendes uden forskelsbehandling på hele Fællesskabets område.

4. Anvendelse af foranstaltningerne i henhold til stk. 1 og 2 må i intet tilfælde medføre, at overførsel fra en medlemsstat til en anden underkastes mere restriktive betingelser end dem, der gælder for udførsel af samme produkt til ikke-medlemsstater.

5. Dokumenter og optegnelser vedrørende overførsler inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt anvendelse, der er opført på listen i bilag I, skal opbevares i mindst tre år regnet fra udgangen af det kalenderår, hvor en overførsel fandt sted, og skal forevises på forlangende af de kompetente myndigheder i den medlemsstat, som disse produkter er overført fra.

6. En medlemsstat kan ifølge national lovgivning ved overførsler inden for Fællesskabet fra medlemsstaten af produkter, der er opført på listen i bilag I under kategori 5, del 2, men som ikke er opført på listen i bilag IV, kræve, at yderligere oplysninger om disse produkter skal afgives til medlemsstatens kompetente myndigheder.

7. De relevante handelsdokumenter vedrørende overførsler inden for Fællesskabet af produkter med dobbelt anvendelse, der er opført på listen i bilag I, skal klart angive, at produkterne er underlagt kontrol, hvis de udføres fra Fællesskabet. Relevante handelsdokumenter omfatter især salgskontrakt, ordrebekræftelse, faktura eller forsendelsesmeddelelse.

Artikel 22

Bestemmelserne i denne forordning berører ikke:

— anvendelsen af artikel 296 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab

— anvendelsen af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab.

Artikel 23

Forordning (EF) nr. 3381/94 ophæves.

For så vidt angår ansøgninger om udførselstilladelser, der er indgivet før ikrafttrædelsesdatoen for nærværende forordning, gælder de relevante bestemmelser i forordning (EF) nr. 3381/94 dog fortsat.

Artikel 24

Denne forordning træder i kraft halvfems dage efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Luxembourg,den 22.juni 2000.

PåRådets vegne
J.SÓCRATES
Formand

Fodnoter

(1) EFT C 399 af 21.12.1998, s.1.
(2) EFT L 367 af 31.12.1994, s.1. Forordningen er ændret ved forordning (EF) nr.837/95 (EFT L 90 af 21.4.1995, s. 1).
(3) EFT L 367 af 31.12.1994, s.8. Afgørelsen er senest ændret ved afgørelse 2000/243/FUSP (EFT L 82 af 1.4.2000, s.1)
(4) EFT L 324 af 27.12.1969, s.25. Forordningen er senest ændret ved forordning (EØF) nr. 3918/91 (EFT L 372 af 31.12.1991, s.31).
(5) EFT L 302 af 19.10.1992, s.1. Forordningen er senest ændret vedEuropa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 955/1999 (EFT L 119 af 7.5.1999, s.1).
(6) EFT L 253 af 11.10.1993, s.1. Forordningen er senest ændret ved forordning (EF) nr.1662/1999 (EFT L 197 af 29.7.1999, s.25).
(7) EFT C 219 af 30.7.1999, s.34.
(8) EFT L 82 af 22.3.1997, s.1.

Medlemskab af de internationale eksportkontrolregimer Bilag 7

Land	Zangger Komiteen	NSG - Nuclear Suppliers Group	Australien Gruppen	MTCR - Missil-teknologiregimet	Wassenaar Arrangementet
Argentina	●	●	●	●	●
Australien	●	●	●	●	●
Belarus		●			
Belgien	●	●	●	●	●
Brasilien		●		●	
Bulgarien	●	●	●		●
Canada	●	●	●	●	●
Cypern		●	●		
Danmark	●	●	●	●	●
Finland	●	●	●	●	●
Frankrig	●	●	●	●	●
Grækenland	●	●	●	●	●
Irland	●	●	●	●	●
Island			●	●	
Italien	●	●	●	●	●
Japan	●	●	●	●	●
Kazakhstan		●			
Kina	●				
Letland		●			
Luxembourg	●	●	●	●	●
Nederlandene	●	●	●	●	●
New Zealand		●	●	●	●
Norge	●	●	●	●	●
Polen	●	●	●	●	●
Portugal	●	●	●	●	●
Rumænien	●	●	●		●
Rusland	●	●		●	●
Schweiz	●	●	●	●	●
Slovakiet	●	●	●		●
Slovenien	●	●			
Spanien	●	●	●	●	●
Sverige	●	●	●	●	●
Sydafrika	●	●		●	
Sydkorea	●	●	●	●	●
Tjekkiet	●	●	●	●	●
Tyrkiet	●	●	●	●	●
Tyskland	●	●	●	●	●
UK	●	●	●	●	●
Ukraine	●	●		●	●
Ungarn	●	●	●	●	●
USA	●	●	●	●	●
Østrig	●	●	●	●	●
Medlemstal	**35**	**40**	**33**	**33**	**33**

Links til hjemmesider om eksportkontrol Bilag 8

Udenrigsministeriet: www.um.dk
Direkte link til eksportkontrol:
www.um.dk/udenrigspolitik/sikkerhed/nedrust/n2.asp?id=7
Direkte link til rapporter om udførsel fra Danmark af våben og dual-use produkter, herunder engelske resuméer: www.um.dk/udenrigspolitik/sikkerhed/nedrust/under.asp?id=45

Justitsministeriet: www.jm.dk
Direkte link til Justitsministeriets arbejdsgruppe om reglerne for udførsel af våben mv.:
http://www.jm.dk/wimpdoc.asp?page=document&objno=69792

Erhvervs- og Boligstyrelsen: www.ebst.dk
Direkte link til eksportkontrol: www.ebst.dk/eksportkontrol
Direkte link til eksportkontrolkredsen: www.ebst.dk/kredsen

EU:
Direkte link til Rådets hjemmeside om sikkerhedsrelateret eksportkontrol:
http://ue.eu.int/pesc/ExportCTRL/da/Index.htm
Siden indeholder links til dual-use forordningen, EU's adfærdskodeks for våbeneksport og den tilhørende liste over militært udstyr, de årlige rapporter om adfærdskodeksens anvendelse og de internationale eksportkontrolregimer

Direkte link til Rådets dual-use forordning (EF) nr. 1334/2000 af 22. juni 2000:
http://europa.eu.int/eur-lex/da/consleg/pdf/2000/da_2000R1334_do_001.pdf

Direkte link til EU's adfærdskodeks for våbeneksport:
http://ue.eu.int/pesc/ExportCTRL/da/8675_2_98_da.pdf

Direkte link til EU's fælles liste over militært udstyr, der er omfattet af adfærdskodeksen:
http://ue.eu.int/pesc/ExportCTRL/da/C191_da_p2-19.pdf

Direkte link til EU's fjerde årsrapport om anvendelse af adfærdskodeksen:
http://europa.eu.int/eur-lex/da/dat/2002/c_319/c_31920021219da00010045.pdf

Australien Gruppen: www.australiagroup.net

Wassenaar Arrangementet: www.wassenaar.org
Indeholder links til medlemslandenes eksportkontrolsider.

MTCR (Missilteknologiregimet): www.mtcr.info
Indeholder links til medlemslandenes eksportkontrolsider.